

KÖZTÉLEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
 Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek).**
Üllői-út 25. szám.
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó.

A Vásáresarnok-Ellátók Szövetkezetének megalakítási időpontja elérkezvén, a további teendők megbeszélése és egy végrehajtó-bizottság kiküldésére szükséges úgy az üzletrészeket már aláírókat, mint az ügy iránt érdeklődőket előleges értekezletre egybehívni.

Az értekezlet 1896. évi június hó 5-én (pénteken) d. e. 10 órakor fog a Köztelken, IX., Üllői-út 25. megtartatni.

Budapesten, 1896. május hó 27-én.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nevében:

Forster Géza s. k., Gróf Dessewffy Aurél s. k.,
 igazgató. elnök.

Értesítés.

Dr. Ruhland Gusztáv, „Zur Aufhebung der Blanko-Termingeschäfte in Getreide“ című munkájának több példánya rendelkezésünkre állván, érdeklődő t. tagtársainknak míg készletünk tart, készséggel megküldjük, ha ez iránt egy levelezőlapon kívánságukat nyilvánítták.
 Igazgató.

1896. május havában befizetett alapítv. kamatok és évdíjak nyilvános nyugtázása.

Alapítványi kamatot fizettek 1896-re: Ehrlich Mózes, F.-Tiszavidéki g. e., Jelinek Henrik, dr. Okolicsányi László, Szepesm. g. e., dr. Tiszai István 10—10 frt.

1895-re: F.-Tiszavidéki g. e.: 10 frt.

Évdíjat fizetett 1897-re: Dr. Óváry Ferencz.

1896-ra: Gróf Almásy Imre, Altörjay László, Andreae Emil, Apt Ödön, Anninger László, Ábeles Zsigmond Komeátról, Ágoston József, Baján Imre, Balás László, dr. Ballai Lajos, Balogh Kálmán, Bartakovics Ágoston, gróf Batthyányi Tiv., gróf Batthyányi Zsigm., Benedikty Lajos, Beregm. g. e., Beretvási János, Bernrieder József, Berger K. Lajos, Berger Henrik, Bezerédj Lajos, (Welteni Wiener lovag) békei uradalom, dr. Biró Lajos, Birnbaum Ernő, Bischitz

Artur, Bischitz Lajos, Bischitz Mór, Blaskovich Ferencz, Blau Adolf, Blau Sándor, Bodó Péter, Borbély Géza, Böhm Miklós, Breznóbányai mezőgazdák miv. e., Brokes Ferencz Budapest, X. ker. kör, C-ibur Pál, gróf Cebrián László, Csapó Lajos, Csernyus Alár, Csiky Gyula, Damaszkín Arzén, Dely Imre, Dessewffy Ödön, Deutsch Sándor Gusztáv, Déghy Mátyás, Diószegi cukorgyár, br. Dittfurth Mór, Dóry Jenő, Durmann A. tábornok, Egyessy Géza, Emödy József, Engel Jónás, Engel Nándor, Eördögh János, gr. Eszterházy Gyula, gróf Eszterházy László, gróf Eszterházy Mihály, Fáy Béla, Fáy Viktor, Fehér Sándor, Ferenczy Kálmán, Flatt Károly, ifj. Fränkel Tamu, Fuchs Géza, Fürst Ödön, Gelléri Mór, Ghyezy Géza, Gosztonyi Tibor, Griebsch Béla, Groman Géza, Gröfner Viktor, Gruber György, Ganser József, Gullner Gyula, Günther Ágost, Gyulassy Gyula, Haader György, Haas Ignác, Hajnal Samu, Hartmann Márton, dr. Hegedüs János, Heinrich Kornél, dr. Herich Alfréd, Hertelendy József, Herczfeld Oszkár, Honig M. L., Horváth Pál, Hriastély Márton, Hübnér Imre, Imreh Antal, Imre Miklós, Ivándi Géza, Ivánka Imre, Jakobovics Zsigm., Jankovich-Bésán Elemér, Jankovich-Bésán Gyula, Jászapáti v. közönsége, Jekelfalussy József, Juhl Miksa, Justus Izidor, dr. Kapsch Lollion, Karsai Vilmos, Kazinczy-kör Magyar-Ováron, gr. Keglevich Gyula, Kelemen István, Kemény Andor, Kendé István, Kenyeres Tamás, Kiss Ábel, Kiss Iván, Kiss Lajos, Kiss Sándor, Kluge Ferencz, Koch Viktor, Köhner Henrik, Kokas József, Koksá Kálmán, Köller István, mádi Kovács János, Kovács Lajos, Kósa Miklós, Königsdorfer Frigyes, br. Königswarter Herman, h. Körndörfer János, Kövér János, Krájesovics Lajos, Krausz Gyula, Králitz Gyula, Kriger Pál, Kvaszinger Ödön, Kunfy Adolf, dr. Lakits István, Lamberger Gyula, Lamm Armin, Lamm B. és fiai, Laszkary Pál, Lángh Aurél, Láng Ferencz, Lederer Artur, Lederer Sándor, Lederer Rudolf, Legény Oszkár, Leidenfrost Ottó, Leitgeb Imre, dr. Lengyel Sándor, Lerner Márton, Libits Adolf, Lipthay István, Lovassy Ferencz, Lövy Zsigmond, Madarassy Gyula, Magyar Kázmér, Mailáth Ferencz, Makfalvay Géza, Malina Gyula, Mándy Géza, Mesterházy Gyula, Mérey Lajos, gr. Migazzy Vilmos, Mikolay Lajos, Miklós Ödön, Miksa Imre, Mojzer József, Molnár Lajos, Moskovics Mór, ifj. Nagel Henrik, Nagy Antal, dr. br. Natort Tivadar, Nagy Emil, Nemeshegyi Béla, Neuman Zsigmond, Nick Ede, ifj. Ocskay Rudolf, Örley Kálmán, Ondrus Czirill, Paál József, Palkovics Gyula, Papp Elek, Pappszász Lajos, Patay József, Perczel Dezső, dr. Peregrinyi János, Perlaky Elek, Pethő György, Petrovay György, Pfeiffer Kálmán, Pfitzner Sándor, Pintér Gyula, Plachy József, ifj. Pleszky Antal; dr. Popovics Sándor, Póka Lajos, Prenoszil Dózsa, Prenoszil Ödön, Prónay István, Psik Lajos, Racek János, Rausch László, Rázgha Béla, Rákos Lajos, dr. Rátz István, Redembérnökség, Rosenfeld Henrik, Rosenthal Altus, Rosznáky Jenő, Rotter Béla, dr. Rudnyánszky Béla, Samassa János, Sággy Gyula, Sárközy Gyula, Schuster Ferencz, Serák Károly, Somogyi János, Somogyi László, Spitzer Jakab, Stern Miksa, Steiner

Armin, Steiner Frigyes, Steinhausz Sándor, Strasser Imre, Strausz József, Sümegvidéki gazdakör, Süteő István, dr. Szadovszky József, Lázai Szabó László, Szalay József, Széll Pál, Szekér Lajos, Szekér Mihály, Ó. Szeőke Sándor, Szezemsky Gyula, dr. Szilágyi Gyula, Sztankovics Mihály, Dukai Takács Ferencz, gróf Teleky Géza, Tomesányi Lajos, Tóth Lőrincz, Tóvölgyi Titusz, Tschida Artur, Urbán Péter, Varga Gyula, Vargha Béla, Vass Lipót, br. Vécsy József, Véssy Ferencz, Wolff Gyula, Zathureczky Mátyás, Zemlényi István, Zdeborszky Viktor: 10—10 frot.

1896-ra 5 frt: Tomka Sándor.

1895-re: Flatt Károly, Kovács Sándor: 10—

10 frot.

1895-re: Boróczy Ernő 7-50 frot.

1895-re: Gr. Batthyányi Tiv., Berger K. Lajos,

Eördögh János, Gullner Gyula: 5—5 frot.

1894-re: Pethő Miklós 10 frot és Kovács Sándor

5 forint.

Nyugtázása a „Bereczki-emiék“-re f. é. május havában az O. M. G. E. pénztárához küldött adományoknak.

A „Köztelek“ május 2-iki számában nyugtázott helyi adományhoz hozzájárultak:
 Vári Szabó István 1 frt; Szántay István, Fadyas Sándor, ifj. Kozics István, Zseny Mór, Vass Elek és 3 olvashatatlán aláírásu ur 50—50 kr.
 Bornemissza Zoltán ur Ungvárról 3 fr.
 Horváth Mihály ur gyűjtővén:
 Horváth M., Sashegyi Dani János, Pokorny Frigyes 1—1 frot, Neumayer Gellért, dr. Ganál László, Fitte Ferencz 50—50 kr., összesen 4 forint 50 kr.

Szegedi gazd. egyesület 10 frt.

A sárospataki tamitóképző ivén:

Hódinka Ágost, Kötse István 50—50 kr., összesen 1 forint.

Botos István ur Erzsébetfalváról: 2 frt 50 kr.,

Gencsi Sándor ur gyűjtővén Szilágy-Somlyórol.

Truszt Lajos, krasznamegyei tak. pénztár.

Mahalesik, Pásky Antüla, Páskus József 1—1 frot,

B. Gy. 50 krt, Barta K. 40 krt, Rosenbaum Mózes

Leger Lajos 20—20 krt, Biró István, N. N., N. N.,

10—10 krt, N. N. 10 krt, összesen 6 frt 65 kr.

A Mosonvárm. gazd. egyesület 5 frt.

Felső Hontvármegyei gyümölcsfajenyésztő egyes.

gyűjtővén:

I. Hontvárm. gy. e. 5 frt, Czibulya László 2

frt, Orosházy Péter, ifj. Holzer János, Halmay László,

László Géza 1—1 frt, összesen 11 frt.

F. é. május havában befolyt 43-65 frt.

A gyűjtés eredménye (az O. M. G. E. pénztárá-
 nál) május 31-ig 396-62 frt.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST

Alkotmány-utca 31. szám.

Tüz- és jégkár elleni biztosítások közvetítése.

Hizott marha és sertés bizományi értékesítése.

Havonként kétszer megjelenő üzleti értesítönket a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének tagjai ingyen kapják.

Mai számunk 12 oldal.

Czukorkiviteli jutalmak fel- emelése.

Németország az 1.25 márka cukorkiviteli jutalmat 2.50 márkára emelte s e rendelkezés már a folyó évben életbe lép.

Még alig hogy hire ment a kiviteli jutalom felemelésének, már is arról értesülünk, hogy a törvényhozásnak rövidesen alkalma lesz a cukorkrizis kérdésével foglalkozni, mert a magyar és osztrák kormányok törvényjavaslatot szándékoznak benyújtani a képviselőház, illetve a birodalmi gyűlés elé, mely az 1887. évi XXIII. t.-cz. módosítását célozza. E módosításnak pedig az a célja, hogy a cukorkiviteli jutalom nálunk is oly mértékben vagy arányban emeltesék fel, mint az Németországban történt.

Mindenesetre bámulatunknak kell kifejezést adnunk a felett a sietség felett, a melylyel a két kormány a szorongatott cukoripar segélyére siet. Az ipari érdekeknek eme gyors és meleg felkarolása éles ellentétet képez a mezőgazdaság érdekeivel szemben minden téren tapasztalható mellőzés és ellen-szenyvel.

Nem irigykedünk, nem gáncsolunk, sőt megmondottuk jó eleve, hogy ez így fog lenni s hogy ennek így kell lenni. Mert ma egyelőre nincs más kibontakozás a labirintusból, a melybe fogyasztási adópolitikánk ügyefogyottsága sodort.

A kiegyezési tárgyalások alkalmával oly könnyedséggel siklottunk el a fogyasztási adók kérdése felett, hogy nem csoda, ha ma annak keserű következményeit sanyli közgazdaságunk.

A közösség békójába nyügözött fogyasztási adópolitikánk az elementáris erővel kitört cukorkrizisből nem tudja megtalálni a kivezető utat.

Vakon követni vagyunk kénytelenek Németországot s ha az 10 frtra emeli a prémiumot, nekünk is annyit kell saját kivitelünknek fizetni, ha csak szépen fejlődő cukoriparunk anyagi tönkjét felidézni nem akarjuk.

Ki ne látná azonban e prémium felicitálásból azt, hogy egy képtelen s tartahatatlan helyzetbe sodort a fogyasztási adók közössége s hogy e fegyveres békéhez hasonló állapotból a mielőbb való kibontakozást kell keresni.

Mert hova jutunk ezzel a prémium-emeléssel, vajjon reális dolog ez?

Az osztrák kormány az 5 millió forintban kontingentált kiviteli jutalmak ez összegét 9 millió frtra óhajtja emelni, míg a magyar kormány a kiviteli jutalmak díjtételét óhajtja emelni 30 krral. A pénzügyi eredménye e műveletnek ugyanaz. Így is úgy is 9 millió forintot emésztenek meg a kiviteli jutalmak. Az egyes országok hozzájárulása azonban különböző.

Magyarország a kiviteli jutalmak fedezéséhez a kvóta arányában 31.6%-kal járul, míg cukorkivitele az osztr. cukorkivitelnek alig 10%-a.

A hozzájárulási arány tehát 69.4 : 31.6, míg a részesedési arány 90 : 10-hez. Ez így volt eddig s e révén 1.2 millió forinttal segélyeztük évenként az osztrák cukorkivitel, s ha az eljárás ugyanaz marad, ugy e segélyezés két millió forintnyi összegre emelkednék.

Ezért nem kell a magyar kormány-nak az eddigi rendszer, a mely fix összegben kontingentálta a cukorkiviteli jutalmak összegét, mely ha meghaladt, az összes cukorgyárosok akár vittek ki cukrot, akár nem, a cukortermelet arányában pótolták vissza a kiviteli jutalmaknál mutatkozó túllépést, mely pl. az 1894—95. évi kampanyban 4.3 millió forintot tett ki.

Igy azután megesett az a komikum, hogy egyes magyar cukorgyárok, melyek kivitele aránylag messze mögötte marad az osztrákokénak, többet fizettek vissza prémiumtúllépés visszatérítése címén, mint a mennyi prémiumot tényleg kaptak.

Nem elég tehát, hogy a Magyarország részéről a kvóta arányában fizetett 1.6 millió kiviteli jutalomból 1.2 milliót osztrák iparosok dugtak zsebre, de a magyar cukoriparosok a kézhez kapott kiviteli díjak 50 százalékát visszatéríteni kényyszerültek.

Helyeselnünk kell tehát a magyar kormány álláspontját, hogy ha már ideiglenesen újabb áldozatot kell hoznunk a nagyipar érdekében, úgy azt akként tegyük, hogy abból a magyar iparnak legyen haszna.

A kiviteli jutalmaknak nem az összegét, de a díjtételét kell felemelnünk. Ez azonban még nem elég, mert ha a kvóta aránya szerint való részesedésünk a kiadások fedezésében továbbra is fennmarad, nem nyertünk semmit, illetve megint csak veszítettünk.

A kiviteli jutalmakat fedezze mindkét állam külön-külön saját kivitele arányában. Ez a legbiztosabb s legkorrektebb álláspont, a midőn ki van zárva a lehetősége annak, hogy megrövidítettünk.

S kormányunknak ha valaha, úgy most áll módjában az 1887. évi XXIII. t.-cz. terhes rendelkezéseit változtatni s a kiviteli jutalmak kontingentálását elejtetni. Az idézett törvény ugyanis ugy nálunk, mint az osztrákoknál is a fogyasztási adók kezelésének közösségénél fogva csak a két kormány és törvényhozás közös megegyezésével változtatható meg. Miután pedig az osztrákokra nézve sokkalta fontosabb a cukorprémiumok ügyének a rendezése hatalmas cukoriparuk folytán, világos, hogy az egyszer a feltételeket mi diktáljuk s kénytelen adózásunknak végét szakíthatjuk.

A kérdés már most az, hogy emeljük-e a kiviteli jutalmak díjtételét s ha igen, mily magasra.

Németország a kiviteli jutalmat 1.25 márkáról azaz: 75 krajczárról 2.50 márkára azaz: 1.50 frtra emelte.

A mi eddigi kiviteli jutalmaink díjtételei voltak a nyerscukornál 1.50 és 1.60 frt, a finomítottnál 2.30 frt. A tö-

meges kivitel tárgyát képező nyerscukor kiviteli prémiuma tehát eddig oly magas volt nálunk, mint Németországban ezután lesz.

Ebből az következik látszólag, hogy a prémiumok emelésére nálunk nincs szükség, mert Németország egyebet nem tett, csak a paritást állította helyre a díjtételek között.

A valóságban azonban másként áll a dolog. Nálunk a kiviteli jutalmak összege kontingentálva lévén, ha a kivitel a kontingenst kimerítette, ugy a kivitt cukor egyrésze kiviteli prémiumban nem részesülhetett, azaz egy mm. kivitt cukorra átlag nem 1.50 forint, vagy 1.60 frt kiviteli jutalom esett, hanem mindég kevesebb, miután a kivitel a kontingentált kiviteli jutalmak összegét, az évi 5 millió forintot 1887 óta minden évben meghaladta.

Igy a prémium minden évben jóval kevesebb volt 1.60 forintnál, a mint ezt a következő táblázat is mutatja:

Kampany	Termelés millió métermázsa	Kivitel millió métermázsa	Kifizetett prémiumok millió forint	Visszatérített prémiumok millió forint	Netto prémium mázsaankint
1888/89	5.2	2.8	5.3	0.3	1 frt 54 kr.
1889/90	7.4	4.1	7.7	2.8	1 " 22 "
1890/91	7.7	4.7	8.8	3.8	1 " 11 "
1891/92	7.7	4.7	8.7	8.7	1 " 13 "
1892/93	7.9	4.8	9.1	4.1	1 " 08 "
1893/94	8.3	4.8	9.7	4.7	1 " 04 "
1894/95	10.4	4.5	9.0	4.0	1 " 21 "
1895/96	7.7	4.7	8.7	3.7	1 " 12 "

E kimutatásból látjuk, hogy a mi kivitelünk, daczára a kiviteli jutalmak kontingentálásának, még mindég magasabb prémiumokat élvezett, mint a németországi, mely 75 kros prémiummal konkurálhatott csak a piacon. Ma azonban a németországi cukoripar előnyére változott a helyzet a prémium 1.50 frtra való emelésével.

Ebből folyólag, ha az osztrák és magyar cukoripar versenyképességét a külföldön a német cukoriparral szemben biztosítani akarjuk, ugy vagy a prémiumot kell emelnünk, vagy a kontingens 5 millió forintról, legalább 9 millió forintra kiegészítenünk.

Egy évről lévén szó, mert a fogyasztási adók kezelésének a végleges rendezése a kiegyezési tárgyalások keretén belül fog hosszabb időre rendeztetni, egyszerű megoldása a dolognak, ha a díjtételt változatlanul hagyjuk, de a kiviteli jutalmak összegét sem kontingentáljuk. Így a mi cukorprémiumunk 1.60 frt lesz, Németországé pedig 1.50 forint.

A mi a prémiumok okozta kiadási többlet beszerzését illeti, a cukortermelet adó tervbe vett felemelését nem helyeselhetjük. Tudjuk azt jól, hogy az ily ideiglenes jellegű adóemelések a kormányok által mily előszeretettel véglegesítetnek. A mai 11 frtos adótétel is elég magas, különösen, ha a 6 frtos fogyasztási adót is hozzászámítjuk, a cukor adója 19 frt volna.

Már pedig nálunk épp az a baj, hogy nem emelkedik a fogyasztás, nem pedig épp a magas adótételek miatt.

Reánk a cukorkiviteli jutalmak emelkedése alig egy millió forint terhet

róna, ez mint rendkívüli kiadás is könnyen fedezetet talál a költségvetésben.

Ha már most az egész cukorprémiumos rendszernek közgazdasági oldalát tekintjük, úgy a jelen esetből kifolyólag csak újból s a legpregnansabbul domborodik ki annak a közgazdasági politikának az abszurditása, amely prémiumokkal virágoztat fel iparokat azért, hogy a külföldet minél olcsóbban láthassa el ipari terményekkel.

Mert mit jelent e prémiumemelés? Nem mást, minthogy a magyar, osztrák és német fogyasztó újabb milliókat áldoz abból a czélből, hogy oda haza a cukor ára emelkedjék, a külföldön pedig csökkenjen.

Mert mi a prémium? Megfordított védvám. Mig a védvámval azonban a hazai termelést védjük s annak a hazai fogyasztást biztosítjuk, addig a prémiummal a hazai termelést mesterségesen vonjuk el a hazai fogyasztástól.

Ha az új jutalmazási rendszer életbe lép, úgy Magyarországon a cukorkivitel fentartásáért minden cukorrépával beültetett hektár után 27—30 frtot fizet a fogyasztó.

Pedig a prémiumrendszer áldásának csak a kezdetén vagyunk. Mert a külföldi verseny elöl védvámval egy kis területet elzárni lehet. A védvám a végtelenig, egész a behozatal eltiltásáig fokozható.

A prémiumnak azonban határai vannak, a melyek annál szűkebbek, minél szegényebb az ország s minél hatalmasabb a külföldi verseny. Már pedig mi nagyon szegények vagyunk s legkevésbé gazdagok ahhoz, hogy Ausztria kiviteléért áldozatokat hozzunk. A magunk kivitelét sem fogjuk birni fentartani nem az eddigi versenyzők fokozott termelése, hanem Oroszország miatt. Ennek az országnak a mezőgazdasági kultúrája bámulatosan fejlődik s vele cukoriparja is. Rövid időn belül e téren is dominálni fog. Ezzel a versenynyel szemben hiu törekvés a prémiumokhoz folyamodni, mert e téren oly hatalmas ellenfelekkel szemben, mint Németország, Francia- és Oroszország a küzdelmet fel nem vehetjük s csakhamar anyagi tönkünkkel végződnek e közgazdasági háború.

Szakítani kell tehát a multtal a fogyasztási adópolitika terén.

S erre most az alkalom a kiegyezés megújításakor.

Önállósítjuk fogyasztási területünket, legyen ez az első lépés teljes gazdasági önállóságunk felé. Másként nem fogjuk soha termelésünknek biztosítani saját hazai fogyasztásunkat és nem is hathatunk közre fogyasztásunk emelése érdekében.

Az osztrák gazdasági politika annyira összekuszálta a mi fogyasztási adókezelésünket, hogy a zavarból csak egy ki vezető ut van, minden oldalon számokban kimutatható anyagi károsodásunknak csak egy esetben vethetünk véget s ez a közös fogyasztási terület megszüntetése.

R. Gy.

EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS.

A király az állatkiállításon.

A tenyész-szarvasmarhák fényesen sikerült kiállítását május 31-én ő felsége a király is megtekintette. A látogatásnak már vasárnap reggel híre szaladt a kiállításban s kevéssel déli 12 óra után nagy és előkelő közönség várt a királyra a jury-pavillon előtt: Darányi, Dániel, Perczel és Wlassics miniszterekkel. Ott voltak: Széll Kálmán, a jury elnöke, dr. Bedő államtitkár, a rendező bizottság elnöke, gr. Szapáry Gyula, gróf Csekonics Endre, Radó Kálmán, Krieghammer br. közös hadügyminiszter, Lobkovicz herceg hadtestparancsnok, gr. Karácsonyi Jenő, gr. Vass Béla, br. Nyáry Béla, Liphay István, Tormay Béla, Máday Izidor, Lossonezy Mihály miniszteri tanácsosok, Rudnay Béla főkapitány, Lestyánszky osztálytanácsos, Schmidt József kiállítási igazgató; a várakozó társasághoz csatlakozott Kállay Béni közös pénzügyminiszter is, továbbá Chlumetzky, az osztrák parlament elnöke, gróf Festetics Andor s többen az osztrák delegátusok közül.

A király ő felségét a kiállítás főkapitánjánál *Krisztinkovich* Ede kiállítási igazgató fogadta s ő felsége fogata a kiállítási körúton, a IV. sz. kapun s az Erzsébet-királyné-úton át robogott be pontban 1 órakor az állatkiállítási területre, a hol *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter üdvözölte ő felségét. A király néhány szíves szót váltván a miniszterrel s megszólítással tüntetvén ki dr. Bedő államtitkárt, *Krisztinkovich* igazgatót és *Pirkner* csoportbiztos, nyomban szemleuttra indult és a miniszter s részben *Pirkner* János csoportbiztos kalauzálása mellett két teljes órahosszat végignézte a rengeteg kiállítás összes anyagát.

Legelőször a magyar szarvasmarhák csoportja mellett haladt el s minden egyes kiállítót megszólítással tüntetett ki. Megdicsérte *Csekonics* gróf, *Majláth* József gróf, *Karácsonyi* Jenő gróf és *Vass Béla* gróf remek állatait; azután az erdélyi marhák felszerébe ment és *Sperker* szarvasmarháit nézte hosszasan.

Programm szerint a magyar fajták szemléjét kellett volna folytatni; a felséges ur azonban megpillantotta *Kállay* közös pénzügyminisztert a bosnyák istálló ajtajában s közvetlenül feléje tartott. Itt *Kállay* Béni vette át a kalauz szerepét s ő felsége kiváló érdeklődéssel nézte végig a bosnyákok változatos kiállítását. — Az ugyanott elhelyezett hazai állatokat is szemügyre vette s *Vancsó* kiállító állatait különösen megdicsérte.

A bosnyák istállóból a magyar fajta szarvasmarhák csoportjához tért vissza ő felsége s a zirczi apátság, gróf Szapáry Gyula és a mezőhegyesi uradalom gyönyörű állatait tekintette meg. Hosszasabban beszélgetett gróf Szapáry Gyulával s bemutatatta magának *Lossonezy* Mihály miniszteri tanácsost, *Darányi* Béla főigazgatót és *Juhász*, *Maurovich* és *Ferenczy* igazgatókat, valamint *Fridrik* gazdasági felügyelőt.

Azután a pinzgau-i istálló került sorra, melynek ajtajában az erdélyi szász gazdasági egyesület képviselői üdvözölték ő felségét. Ez a derék egyesület 90 darab szép állattal mutatta be a szebenvidéki népies tenyésztést.

Vasvármegye kiállításánál *Radó* Kálmán gazdasági egyetemi elnök fogadta és kalauzolta a királyt, ki aztán a három nagy istálló összes állatait egyenként megtekintette.

Végül megtekintvén a gödöllői korona-uradalom állatait is, a versenypályán keresztül az ötszögletes főistállóba ment ő felsége, ki előtt husz-harmincz lépésre *Rudnay* főka-

tány és *Krisztinkovich* igazgató teljesítették az előjáró tisztet *Saly* rendőrtanácsos asszisztentiája mellett.

Ő felsége körüljárta az egész nagy istállót s érdeklődése egyáltalán nem merült ki, sőt fokozódott a simmenthali csoportnál, melyben a bábolnai állatok kötötték le figyelmét. Ez a gyűjtemény valóban rendkívüli s méltán kelt feltűnést.

Még a gazdasági udvar fészerében is körülnézett ő felsége s nagyon tetszetek neki az ott elhelyezett bivalyok.

— Nem szép állat, de jó teje van! jegyezte meg a király, kinek mosolyra derítette az arcát a kiállított bivalyok szokatlan tisztasága. Itt gróf *Bánffy György*vel beszélgetett.

A fészerből megint visszatért ő felsége a nagy istállóba s megszólítással tüntetvén ki egy-két kiállítót és uradalmi tisztviselőt, végül *Széll* Kálmán külön istállójába tért be.

Itt maga a tulajdonos vette át a kalauz tisztét s ugyszólván minden egyes állatát tüzetesen megtekintette a felséges ur. *Darányi* miniszter itt bemutatta ő felségének *Tormay* Béla miniszteri tanácsost, kinek a simmenthali importok sikere nagy részben köszönhető.

A király ezután bucsut vett *Széll* Kálmántól, a miniszterektől s az őt kalauzoló uraktól.

Darányi földművelésügyi miniszter hódolatteljes szavakban köszönte meg ő felségének, hogy az állatkiállítást már második ízben méltatta kegyes figyelmére.

— *Igazán nagyon szép, nagyon sikerült!* — volt a király válasza s kocsijába ugorva s a kísérő urakat katonásan üdvözölve, gr. *Paar* főhadsegéd kíséretében elhajtattott.

Gőzekepróba a Kelenföldön.

John Fowler gőzekéi hazánkban évről évre több és több gazdaságban láthatók működésben, a mennyiben a gazdaközönség körében mindegyre jobban terjed azon meggyőződés, hogy a gazdasági válság egyik hathatós ellenszere az okszerű gazdálkodás.

Az okszerű növénytermelés kiindulási pontját a helyes talajművelés képezi, a mit legtökéletesebben, legintenzívebben a gőzművelő eszközökkel lehet elérni. Azon körülmény, hogy a rossz árak daczára folyton nagyobbodik a gőzeket használó gazdaságok száma, legjobban bizonyítja ezen állítás igazságát.

Gőzeke sokféle van, hazánkban azonban ugyszólván kizárólagosan a *Fowler*-féle kétmozdonyu van elterjedve, jelölül annak, hogy a mi viszonyaink között ez ér leg többet.

Fowler nemrégiben Kelenföldön gőzeke-raktárt és javítóműhelyt rendezett be, a hol a gazdák az egyes gépeket és eszközöket szemügyre vehetik. Ezen telep közelében május hó 27. és 28-án gőzekepróbát rendezett a nevezett cég, hogy a kiállításra felránduló gazdaközönség a gépeket működésben is megtekinthesse.

A különböző gőzművelő eszközök közül egy 7 és 4 testű gőzeke, egy *grubber*-borona és egy *rigolozó* gőzeke volt működésben. Ezen gépek munkája legnagyobb érdekléssel birt azon gazdákra, akik eddig még nem látták gőzeke-szántást, de azon gazdák se tették meg hiába ez utat Kelenföldig, akik előtt e munka nem volt ismeretlen, mert meggyőződhetek, hogy a géptechnika folyton arra törekszik, hogy a gépeket, eszközöket egyre tökéletesbitse.

Igen lényeges különbség tapasztalható a régebbi és az újabb lokomotív között, míg a régiek a mint munkájuk megkezdődött elkezdtek zakatolni, a gépek minden része rengésben volt, addig a Kelenföldön bemutatott 20 lóerejű lokomotívok, esendesen, nyugodtan végezték a munkát, a mi azért

fontos, mert minél nyugodtabban dolgozik a gép, annál kevesebb javításra van szükség és annál tovább tart ki.

A 7 testű gözeke 8, a 4 testű 16 hüvelyk mélyre szántott, kitűnően fordítva és meglehetősen porhanyitva. A 7-es ekével egy pár fordulón 5 hüvelykre is szántottak, hogy a gazdáknak megmutassák, miszerint ha szükséges sekély szántás is végezhető és pedig teljesen kifogástalan módon a gőz-ekével. A grubberborona főleg az őszi szántás tavaszi munkájára bir fontossággal, mely eszközzel 30—40 holdat lehet naponta a kívánatos mélységig megporhanyítani.

Az összes eszközök között a legnagyobb érdeklődést keltette a *rigolozó eke*, mely 75 cm. mélységre nemcsak megporhanyítja, de tökéletesen meg is fordítja a talajt, valóságos árkot hagyva maga után. A jelen volt gazdák a legnagyobb elismeréssel szó-lottak ezen nálunk még legkevésbé ismert eke munkájáról. Sik vagy gyengén lejtő szőlőkre ezen ekének igen nagy jelentősége van, mert munkája teljesen kielégítő és jelentékenyen olcsóbb, mint az ásóval való rigolozás. Ugy értesültünk, hogy a bemutatott rigolozó eke legközelebb Tokaj-Hegyaljára kerül s ott fog dolgozni az egész éven át.

Cs. S.

GAZDASÁGI IPAR.

Rovatvezető: Zalka Zsigmond.

Gyümölcsborkészítés bogyós gyümölcsökből.

Kertjeinkben több oly növényt termesztünk, a melyeknek izletes, lédús, és cukortartalmu gyümölese borkészítésre kitűnően alkalmas. De nem csak ezen kultivált növények, hanem a vadon, leginkább az erdei vágásokban előforduló növények gyümölese is feldolgozható, és kitűnő minőségű bort szolgáltat.

Ilyen növények: a ribizke, köszméte, földi szeder, málna, szamóca, fekete áfonya stb.

Ezen gyümölcsök közül nálunk ezideig főképp csak a ribizke használtatott fel borkészítésre, holott a külföldön, különösen Angol- és Németországban a többi bogyós gyümölcsökből is igen jó minőségű, kellemes ízű és zamatu borokat készítenek, sőt az áfonyabort Németországban gyógyszerül is használják.

A fentebb felemlített gyümölcsök általános cukor- és savtartalma a következő:

	cukor	sav
málna	3.86%	1.42%
ribizke	6.38%	2.15%
áfonya	5.02%	1.66%
földi szeder	4.44%	1.19%
szamóca	5.73%	1.31%
köszméte	7.15%	1.48%

A mint tehát ezen adatokból kitűnik, ezen gyümölcsök leve természetes állapotában borkészítésre nem alkalmas, minthogy az ebből készült bor túlságosan savanyu, alkoholban pedig oly szegény lenne, hogy a bor a gyors megromlás, megbetegedés veszélye nélkül hosszabb ideig nehezen lenne eltartható.

Hogy tehát ezen gyümölcsökből jó minőségű, normális savtartalmu, a megromlás és megbetegedésnek kevésbé kitett bort állítsunk elő, szükséges leend a must savtartalmát csökkenteni, a szesztartalmat pedig cukor hozzáadása által emelni.

A savtartalom csökkentésénél mérvadó azon körülmény, hogy a normális összetételű borok savtartalma 0.6-0.8% szokott lenni. A savtartalmat tehát ezen mennyiségre kell csökkenteni. A cukrozásnál pedig mérvadó

az, hogy minő bort akarunk előállítani. Lehet ugyanis gyengébb, vagy nehezebb minőségű bort készíteni, de lehet édes (likőr) bort is előállítani. E szerint a cukortartalmat 18—32%-ra kell felemleni.

A gyümöleslé savanyúságát oly módon tompítani, a mint azt a szőlőmustnál szoktuk, t. i. hogy a fölösleges savat szénsavas mézszel neutralizáljuk, nem lehet; minthogy az ezen gyümölcsökben lévő savak legnagyobb része a mézszel vízben oldható sőt képez, s így ki nem válik. A savsönkkesítése csak a mustnak vízzeli felhígítása által eszközölhető, a midőn természetesen a must cukortartalma is a felhígítás arányában csökken, úgy hogy az a felhígított mustban csak 2—3%-ot tenne ki.

A cukrozásra legezelszerűbben a süveg, esetleg por- vagy kandiszecukor használható fel.

Már most az a kérdés, hogy mennyi vízzel hígítandó fel a must, és mennyi cukrot kell ahhoz még hozzá adni. Hogy ezen kérdésre feleletet adhassunk, szükséges lesz tudni azt, hogy mekkora a javítandó must sav- és cukortartalma.

A savtartalom meghatározására a megvizsgálendő mustból lemérünk 10 cm³-t s azután egy 1.0 cm³-ekre osztott bürettából addig csepegtetünk hozzá 1.0 normál kalilugot, míg nem a sav a lug által teljesen neutralizáltatott. Ezt pedig úgy tudjuk meg, hogy a mustból a neutralizálás alatt üveg-pálcával egy-egy csepet kivesszünk, és neutralis (violaszínű) lackmuspapírosra csepegtjük. Míg a papíros megvörösödik, addig a mustban még sav van, ha ellenben megkékül, úgy már a sav neutralizáltatott, s fölöslegben van benne a kalilug. A neutralizálás határa, a midőn a kivett must csepp a lackmuspapírost nem festi meg sem vörösre sem kékre, hanem színét változatlanul hagyja.

A cukortartalom meghatározása a Pillitz-féle, vagy a klosterneuburgi mustmérővel történik.

Ha ily módon a sav- és cukortartalmat megtudtuk, úgy már most számítás által határozunk meg a felhígításhoz szükséges viz mennyiségét, valamint a cukrozáshoz felhasználandó cukor mennyiségét.

Tegyük fel, hogy p. o. a ribizke kiszajtolt levében találtunk 1.9% savat és 6.2% cukrot. Ha már most p. o. alacsonyabb szesztartalmu asztali bort akarunk készíteni, úgy ennek mustjában kellene lenni tegyük fel 0.6% savnak és 18% cukornak.

A számítás a következő: a) a felhígítás kiszámítása: A normális must 100 literjében van 0.6 kg. sav, kérdés hány literben lesz az 1.9 kilogramm sav így elosztva, hogy 0.6%-os oldat legyen. $100:0.6 = x:1.9$; $X = \frac{100 \times 1.9}{0.6} = 316.6$, e szerint az 1.9% savtartalmu must 100 literjéhez még 216 liter vizet kell adni.

b) a szükséges cukormennyiség kiszámítása. 100 liter mustra kellene 18 kg. cukor, mennyi kell tehát 316 literre. $100:18 = 316:x$; $x = \frac{316 \times 18}{100} = 56.88$ kg. cukor. A mustban azonban már 6.2 kg. cukor van; tehát veendő a cukrozáshoz $56.88 - 6.2 = 50.6$ kg. cukor.

E szerint tehát kapunk 316 liter 0.6% savat és 18% cukrot tartalmazó mustot.

Ugyanígy számíthatjuk ki már most a szükséges cukormennyiséget, ha p. o. erősebb szesztartalmu, vagy édes bort akarunk előállítani.

Már most azonban, a minthogy a sav- és cukortartalom meghatározására a gazdának ritka esetben állanak rendelkezésére a szükséges eszközök, úgy megelégszünk a megközelítő szabatsággal is. Ez esetben a kiszámítás alapjául vesszük az illető gyümölcs átlagos sav- és cukortartalmát, és

ebből számítjuk ki, hogy minden 100 liter sajtolt gyümöleslére mennyi vizet és cukrot kell venni.

Az átlagos összetétel alapján a gyümölesmusthoz adandó viz- és cukormennyiségét az alábbi táblázat tünteti fel. Ezen számítás szerint a must savtartalma körülbelül 0.6%, az asztali bor készítésére használt must cukortartalma körülbelül 18%, a peesenyeboré 24%, és végül az aszué 34% lenne.

Minden 100 liter musthoz veendő:

málnamusthoz	146 liter viz
ribizkemusthoz	260 " "
áfonyamusthoz	180 " "
földiszeder-musthoz	100 " "
szamócamusthoz	120 " "
köszmétemusthoz	150 " "

az így nyert mustmennyiséghez adandó cukor

	asztali	peesenye	aszu
	borkészítéséhez.		
málnamusthoz	40 kg.	54 kg.	78 kg.
ribizkemusthoz	58 " "	80 " "	115 " "
áfonyamusthoz	45 " "	62 " "	90 " "
földiszeder-musthoz	32 " "	44 " "	64 " "
szamócamusthoz	34 " "	47 " "	70 " "
köszmétemusthoz	38 " "	53 " "	78 " "

A mi már most a gyümölesmustnak előállítási módját illeti, az igen egyszerű.

A leszedett gyümölesöt összezuva sajttóba teszszük, és kiszajtoljuk. Hogy minél kevesebb szilárd vagy félszilárd anyag (mint p. o. héj, mag, szár stb.) jusson a mustba, célszerű leend a már kiszajtol mustot vászonzacskón átszűrni.

A gyümölesborok készítésére lehetőleg csakis érett gyümölcs használtassék fel. Az érett gyümölcsben ugyanis kevesebb a sav és több a cukor mint az éretlenben, e mellett azonban az érett gyümölcs mindég zamatosabb ízű bort szolgáltat, mint a kevésbé érett.

A cukrozáshoz felhasználandó cukrot igen célszerű a must hígításához felhasználandó vízben feloldani. A víz azonban ne tartalmazzon finom lebegő szerves anyagokat, mert ezek a bor derülését nehezítik. A vizet hogy a cukor könnyebben oldódjék, fel is lehet melegíteni, és 20—25°C-nyi hőmérséklettel a musthoz keverni. Ez által az erjedés gyorsabb lefolyásu leend, minthogy a must-hőmérséklete az erjedésre kedvezőbb.

A gyümölesmust magától is erjedésnek indul ugyan, azonban ezen erjedés lassu lefolyásu. Gyorsabb erjedést nyerünk, ha az erjedésbe beállított gyümölesmusthoz friss borseprüt adunk, a mi által egyuttal a gyümölesbornak a szőlőborra emlékeztető jelleget és zamatot is adhatunk.

Az erjesztést ép úgy kell vezetni, mint a szőlőmustnál. Hogy ecetesedés be ne álljon, célszerű leend a hordókra erjesztő tölesért alkalmazni.

Zalka Zsigmond.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

180. kérdés. Mely növényesaladok vesznek föl a levegőből nitrogént? a bupuliferák, koniferák s papilionaceák egyes egyedei — kivált az első kettőnél — mind birnak-e ezen képességgel? H.

181. kérdés. Ötven darab 3—4 éves koczáim s husz db 15 hónapos süldőim közül, melyek orbáncz ellen beojtattak, mintegy 3—4 hét óta átlag 16—20 db váltakozva annyira beteg, hogy némelyik ezen idő óta semmit sem eszik. Eldöglött hat db, melyeknél az állatorvos az orbánczot állapította meg. Malacznájamban — mely még beojtva nincs — daczára annak, hogy egy legelőn járnak, még sem betegedés, sem elhullá

en 100 liter
és cukrot

oján a gyü-
czukormen-
eti fel. Ezen
talma körül-
tésére hasz-
elül 18%, a
aszúé 34%

reendő:

liter víz

" "

" "

" "

" "

adandó cukor

88 kg.

kg. 78 kg.

" 115 "

" 90 "

" 64 "

" 70 "

" 78 "

mölesmustnak

gen egyszerű.

t összezuzva

t. Hogy minél

anyag (mint

son a mustba,

olt mustot vá-

sére lehetőleg

tassék fel. Az

evesebb a sav

életlenben, e

möles mindég

at, mint a ke-

landó cukrot

sához felhasz-

iz azonban ne

ves anyagokat,

hezítik. A vizet

oldódják, fel is

nyí hőmérsék-

álta az erjedés

athogy a must-

vezébb.

is erjedésnek

erjedés lassu

nyerünk, ha az

smusthoz friss

együttal a gyü-

keztető jelleg

ll vezetni, mint

tedés be ne

dokra erjesztő

lka Zsigmond.

RÉNY.

nyesaládok vesz-

? a bupuliferák,

gyes egyedei —

mind birnak-e

H.

arab 3—4 éves

pos süldőim kö-

bojtattak, mint-

20 db váltakozva

ik ezen idő óta

ött hat db, me-

anczot állapította

mely még beajtvá

gy egy legelőn

és, sem elhullá

nem történt. Állítólag az orbáncz a 1½ éven aluliakat szokta megtámadni. Most az összes sertéseim, úgy a 3—4 éves koczák, sőt még a betegek is, valamint a süldők és a malacok is beajtvattak.

Szíves feleletet kérek, lehetséges-e, hogy az orbáncz az idősebb sertéseket is megtámadja, helyesen jártam-e el, midőn az idősebb beteg sertéseket is beajtvattam s ha az idősebb sertések közt csakugyan az orbáncz lépett fel, hogy lehet az, hogy a malacok, melyek egy legelőn jártak, még a mai napig a betegséget meg nem kapták? Er-Adony. K. M.

Feleletek.

Hizlalás répával és bevermelt csalamádéval.

A 107. számú kérdésben foglalt hizlalás eredményéhez. Δ Engedje meg tisztelt gazdátársam, hogy röviden hozzájárjak kizárólag répán és vermelt csalamádén végzett hizlalásához. A hizlalás eredményével meg van elégedve azon igen helyes okból, mert állatai a takarmányt jó árban értékesítették és a termelt trágya ingyen maradt. Nem vette azonban figyelembe, hogy a fennmaradó 2260 frt bruttó-jövedelmet nem szabad a feleletett takarmány értékesítési árának felvenni, mert akkor a felmerült egyéb költségekkel a trágyát drágán fizetjük meg. Levonandónak tartom a bruttó-jövedelemből a következőket:

- Az ökrök ára december hó 1-én 3200 frt, ennek 6%-os kamata (ugy hiszem, a nagy rizikóval járó tőkebefektetés %-át nem vettem magasnak). Tehát:
- 3200 frt üzemtőke 6% kamata 158 napra 83 frt.
 - Gondozás, takarmánykészítés és etetés naponként 1 frt 158 "
 - Só, világítás 12 frt (só nap. és fej. 50 gr. összesen 237 kg. à 12 kr.) 40 "
 - Forgó üzemtőke kamata (takarmány) 2000 frt 6% 158 nap 50 "

Összesen 331 frt.

Kezelési költség, gyógykezelés, épületbért nem vettem fel, miután konkrét adataim erre hiányoznak.

Ezen kimutatott költségek levonva a bruttó-jövedelemből, marad 1929 frt, mely összeg megfelel a feleletett takarmány azon árának, melyben azt a göbölők értékesítették. 1 mm. répa árát ha 60 krba vesszük, akkor 2800 mm. ára 1680 frt és a fennmaradó 239 frt pedig a 100 szeker zöld csalamádé ára. Habár mint most kimutattam, a takarmányt olcsóbban értékesítették is az állatok, mint azt igen t. gazdátársam számítottta, mindazonáltal ez még mindig olyan ár, a mivel nagyon meg lehet elégedve. Hogy tehát még ilyen irracionális etetés mellett, dacára az ideai rossz husáraknak, az ökrök a takarmányt oly jól értékesítették, ennek okát én a következőkben vélem feltalálni. 1. Nagyon alacsonynak tartom a felvett 20 kros beállítási árat; igaz ugyan, hogy öreg mustra-ökrökről van szó, de azok nagyon lezsarolt állapotban nem lehettek, mert különben nem mutattak volna oly nagy szulysaporulatot. 2. Mint lehető mellékkörülményt megemlítem, hogy tán a beállításnál valami tévedés volt a mázsálás alkalmával és végre 3. ha mindezek nem allanak, úgy az ökrök oly kitűnő takarmányértékesítők, hogy velük ebben a tekintetben még a shorthorn marha sem versenyezhet. Ez utóbbi esetben azonban bámulatos eredményt érhetett volna el t. gazdátársam, ha szem előtt tartja a takarmányozás azon módját, mely úgy a tudományos kísérletek, valamint a gyakorlati tapasztalatok alapján kitűnőnek bizonyult.

Feltétlenül elítélendőnek hizlalását nem tartom. Ez a hizlalás ugyanis alkalmi hizla-

lás. A mustra-ökrök értékesítése mindig bajos dolog: fölös mennyiségű takarmányát szintén nem szívesen adja el a gazda, sőt nehéz is eladni a terimés takarmányokat; a gazda tehát inkább feleleteti a takarmányt már a trágyaprodukeció kedvéért is. Racionális hizlalás mellett azonban a fináncziális eredmény feltétlenül jobb és a nyert trágya is sokkal értékesebb, mert gazdagabb növényi tápanyagokban.

Tisztelt gazdátársam jövőre is úgy akar hizlalni, mint az idén tette és nagyon valószínű, hogy szándékát jelen szerény felszólalásom dacára sem változtatja meg; nem fogja azonban rossz néven venni, ha azt tanácsolom: a beállított ökrök egy kisebb részét takarmányozza úgy, a mint azt a szabványok előírják, a többit pedig azon módszer szerint, a mit az idén jónak talált. Ezen összehasonlító takarmányozás legjobban meg fogja győzni, melyik eljárás helyes. Sommer Miksa.

Lótetű irtása.

Felelet a 174. számú kérdésre. (&) Ha csakugyan a lótetű — *Cryllo-talpa vulgaris* — tette tönkre a répavetését, akkor mielőtt a talajt felszántaná, okvetlenül össze kell a lótetű petéit szednie, mert különben csupán szántással az erős göröngyökben lerakott petéket csak megmozgatnók, de nem tennők tönkre. Egy némely lótetű-fészket tönkre tenne az eke is, de a lótetű irtása nem volna tökéletes. Magam a lótetűt következőképpen irtottam ki:

A mint a lótetű megjelenik, azonnal kell ellene az irtást foganatosítani. E célból meredek falu eserepedényeket oly mélyen helyezünk a talajba, hogy a cserepedény fala a talaj felszínével egy színvonalba esik. Ezeket a cserepedéket rendszeren olyan helyre tesszük, a hol a lótetűket észrevettük s a hol a talaj felső részén lyukakat és keresztül-kasul furt meneteket találunk. A cserepedényekbe kis vizet öntünk, azonban nem annyit, hogy a lótetű benne uszván, az edény száját elérje és az edényből kimászszék.

A víz csak csalogatónak öntetik az edénybe, mert a lótetű, kivált száraz időjárásnál előszeretettel keresi fel az ily vizzel megtöltött edényeket. Jók ezen célra a virágcserepedények is, csak hogy a fenéklyukat jól be kell tömni, hogy egyrészt a beöntött víz a talajba ne szívárojjon, másrészt ha esetleg a lyuk elég tág lenne, hogy a lótetű azon át a talajba ne juthasson.

A lótetű a talaj felszínén ide-oda futkosván, behull a fogóedényekbe, a melyekből a meredek falak miatt nem bírván kikuszni, naponként kiszedendő és tönkretendő. Az így összefogdosott lótetűt legjobb elégetni, de nem szabad őket már megölve a talajba ásni.

A lótetű elterjedése és mennyisége szerint, naponként egy-egy edényben körülbelül 5—6 darabot is összeszedhetünk.

Ha már azonban a lótetű gyérülni kezd, a mi május vége és június elején történik, akkor az irtást a peték ellen kell irányítani és ezt a módot ajánlom a kérésttevőknek, mert ez időtájt a megtermékenyített nőstények a petéket már lerakták. Annál is inkább ajánlom ennek az eljárásnak minél tökéletesebb keresztülvitelét, mert ha a tábláját újra répával beveti — a petékből az időjáráshoz mérten — egynehány nap mulva kibujt álcák a kikelt répavetés gyökereit lerágván, a répát ismét tönkre tennek. Azért, mielőtt a kérdéses táblába répát elvetné, illetve mielőtt a talajt felszántaná, előbb a petéket kell összeszedni és tönkretenni.

A peték felszedése a következő módon történjék: A keresést ott kezdjük, a hol a szántóföldön a lótetű földalatti meneteit

és lyukjait találjuk. Ezeket a felturt meneteket ujjunkkal vagy pedig egy ujnyi vastag bottal addig turunk, míg akadályra nem jövünk: itt találjuk rendszeren a féltőjás-nagyságu lótetűfészket, a melyben a pete le van rakva. E lótetűfészket körül igen sok menetet találunk és ez is jele annak, hogy körülbelül hol kell keresnünk a petéket, a melyek szomszédságában néha ott hever az elhullott anya is.

Az így talált petét össze kell szedni és elégetni. Egy-egy lótetűfészkekben 100—200 petét is találhatunk. Ennek az eljárásnak csak egy hibája van, hogy nagyon időtrabló. Azonban, ha a lótetű további pusztításaitól meg akarjuk magunkat védeni, az mindenesetre végrehajtandó. A lótetűfészkek rendszeren csak a mivel talaj mélységében van, altalajba ritkán; néha 2—3"-re a felszínhez, máskor pedig 6—8"-re is.

E két irtásmód közül, az utóbbit ajánlom a kérdéstevőknek egyrészt azért, mert a peték már le vannak rakva, másrészt, mert ha a táblába újból répát akar vetni, akkor a szántással és vetéssel sietni kell és ehhez képest az utóbb ajánlott eljárást a lótetű elterjedéséhez viszonyítva, egy-két nap alatt elvégezheti. Jattka Ferencz.

A lótetűeknek edényekkel való összeszedése a kertészetben igen gyakran nyer alkalmazást s azokba vizet nem azért töltenek, mintha az a lótetűt oda csalogatná, hanem azért, hogy az odahullott állat el ne repüljön, mert ismeretes, hogy a lótetű jó repülő is, noha a töle irtózó halandó soha sem fogná rá ezt a kiváló tulajdonságát. A peték felszedésével a lótetű számát igen meg lehet gyéríteni, de kiirtani nem. Legjobb az ilyen foltot egyelőre egyéb növényvel bevetni, amely pl. buján és száporán fejlődik s a melyben a lótetű kevesebb, vagy kevésbé észrevehető kárt tesz s aztán ősszel és télen át hozzáfogni az irtáshoz. A lótetűvel, minthogy újabb időben többfelül hallunk panaszokat, alkalmilag bővebben fogunk foglalkozni.

Rovatvezető.

Hizlalás zöld luczernával és lóherével.

Felelet a 175. számú kérdésre. Δ Hizói most már a 2½ hónapi hizlalás után eljutottak valószínűleg abba a stádiumba, melyet a hizlalás második szakának szoktunk nevezni.

Ez esetben adjon 1000 kg. élősulyra naponként a kérdésben jelzett takarmányokból: 40 kg. zöldluczernát, 8 kg. luczernaszénát, 10 kg. kg. tengerit, 6 kg. polyvát.

Vagy pedig zöld lóherét-etetve a zöldluczerna helyett, szükséges hogy adjon: 50 kg. zöldlőhert, 11 kg. luczernaszénát, 10 kg. tengerit, 2 kg. polyvát.

Ha pedig keverten akarná a zöldlőhert és luczernát etetni, a következő összeállítás volna a szabványoknak leginkább megfelelő: 25 kg. zöldluczerna, 25 kg. lóher zölden, 10 kg. tengeri, 8 kg. luczernaszéna, 3.5 kg. polyva. Közepes és mindig állandóan egyforma mennyiségű táplálóanyagot tételezve fel az egyes takarmányokban, akkor az első összeállításban foglaltatnék: 30.84 kg. szárazanyag, 2.99 kg. emészthető fehérje, 0.75 kg. zsir, 14.13 kg. szénhidrát 1:5.3 arány mellett.

A második összeállítás táplálóanyag-tartalma volna: 30.07 kg. szárazanyagban: 3.05 kg. fehérje, 0.80 kg. zsir és 14.51 kg. szénhidrát, 1:5.4-hez arány mellett.

Végül a harmadik összeállítás, melyben a zöldtakarmány fele lóher, másik fele luczerna, tartalmaz 30.07 kg. szárazanyagot, 3.02 kg. fehérjét, 0.78 kg. zsirt és 14.14 kg. szénhidrátot 1:5.3 arány mellett.

Mint ezekből látható a szabványok követelményeinek megfelelőleg lehet a hizókat

repcepegőgása igénybevétele nélkül is takarmányozni, jelen esetben ha t. i. a takarmányok annyi táplálóanyagot tartalmaznak, mint a mennyi ezekre nézve itt felvétellett.

A szárazanyagtartalom egy kevéssel több ugyan, de ez nem hiba, mert a zöldtakarmányok etetése alkalmával mindig czél-szerű valamivel többet számítani ebből mint azon esetben, ha csak tisztán száraz takarmányokat etetünk.

A zöld luczernát és lóheret szeeskázva, polyvával keverten kell etetni. A tengeri zuzottar, megnedvesített polyvával, vagy az előbbi, luczerna vagy lóher és szeeska-keverékkel, egyetemben nyújtható. A luczerna-szénát minden előkészítés nélkül szálasan kell adagolni.

A takarmányozás napjában kétszer, vagy helyesebben háromszor végezhető lehetőleg a napnak mindig ugyanazon órájában pl. a következőképpen: Reggel adandó a zöldtakarmány és a tengeri és polyva-keverék fele. Délben adható a száraz luczerna, mely után esetleg itatni is lehet. Végül este a felmaradt takarmány egészen. Vagy pedig reggel a zöldtakarmány $\frac{1}{2}$ -a és a tengeri és széna fele, délből a zöldtakarmány másik harmada és este a többi.

Czél-szerű lesz különben, ha a kérdéstevő az eddigi takarmányozásról a zöldtakarmányozásra csak fokozatosan és nem egyszerre megy át azért, hogy állatai lassanként szokják meg a vizenyösebb zöldtakarmányozást, mely különben könnyen erősebb hasmenést okozhatna náluk.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Meghívó. — Értésítés. — 1896. május havában befizetett alapítv. kamatok és évdíjak nyilvános nyugtázása. — Nyugtázása a „Bereczki-emlék”-re f. é. május havában az O. M. G. E. pénztárhoz küldött adományoknak.	811
Czúrkorkiviteli jutalmak felemelése.	812
Ezredéves kiállítás.	
A király az állatkiállításán.	813
Gözekepróba a Kelenföldön.	813
Gazdasági ipar.	
Gyümölcsborkészítés bogycs gyümölcsökből.	814
Levelszekrény.	816
Vegyesek.	816
Eljegyzés. — Esküvő. — Halálozás. — Gazdasági oktatás a népiskolákban.	817
Kereskedelem, Tőzsde.	817
Budapesti gabonátőzsde. — Szeszület. — Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi juhvásár.	818
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.	818

Eljegyzés. Dr. Baintner Ferenc gazdasági akad. kémiat. tanársegéd, eljegyezte Kronraff Leopoldinát Bädenben. — **Szerdahelyi Agost** miniszteri főmérnök eljegyezte *jaszenovai Benczur Emil* leányát Mariannet Jekelfalván. — **Korbuly Lajos** aradmegyei földbirtokos eljegyezte *Orley Irmát*.

Esküvő. Kisjeszeni *Jeszenszky Pál* lapunk társszerkesztője június hó 1-én d. e. fél 12 órakor vezette oltárhoz a budapesti Deák-téri templomban bájos menyasszonyát gulácsi *Gulácsy Margitot*, *Gulácsy Béla* m. á. v. főfelügyelő leányát. — Tanúk voltak a menyasszony részéről *Gulácsy Kálmán* tiszorosi igazgató és *Sántay Sándor* m. á. v. üzletvezető; a vőlegény részéről *Jeszenszky Danó* kir. közjegyző és *Fischer Miklós* főgymn. igazgató. — Nyoszolyó leányok: *Kandó Irén*, *Robiczek Alice*, *Forster Mártha*, *Tóth Edith* és *Csatáry Virginia*; vőfények: *Pösch József*, *Kandó Kálmán*, *Gulácsy Dezső*, dr. *Horváth Tivadar*, *Tóth Aladár*, *Kandó Gyula*. — A nászkisérlet sorában az örömszülőkön kívül ott voltak: *Gulácsy Kálmáné*, *Fischer Miklósné*, *Sántay Sándorné*, *Kandó Stech Ilonka*, *Jeszenszky Etelka*, *Gulácsy Gyula* magánzó és neje, *Kotzó Elek* föld-

birtokos és neje, dr. *Jeszenszky Sándor* miniszteri tanácsos, *Kriebel Elek* árvaszéki ülnök, *Pösch Gyula* bankigazgató, dr. *Wagner Jenő* gyártulajdonos stb. — Szeretett pályatársunk szép frigyéhez a „Köztelek” szerkesztősége nevében ezuttal is szerenését és boldogságot kívánunk.

Dr. *Ajkay Béla* kistaludi nagybirtokos oltárhoz vezette *Patthy Miklós* földbirtokos leányát.

Kistaludi *Lipthay István*, a Ferencz-József rend középkeresztése, a Lipót-rend lovagja, m. kir. min. tanácsos és neje *hedry Hedry Mária* örömmel jelentik fiuk kistaludi *Lipthay Béla* földmívelésügyi m. kir. miniszteri fogalmazó és es. és kir. tartalékos huszárhadnagyának *danózi Steiger Melanival*, *danózi Steiger Gyula* lovag és neje *Calderoni Ida* leányával történő egybekelését. Előzetes polgári házasságkötés után az egyházi esketési szertartások f. é. június 11-én d. e. 11 órakor Budapesten a Calvintéri ev. ref. és az Erzsébetvárosi róm. kath. templomban tartatnak meg.

Halálozás. *Római szt. birodalmi szék Teleky Ede* gróf, a földmívelésügyi miniszterium osztálytanácsosa, 55 éves korában május 31-én meghalt Budapesten. Temetése június 2-án volt nagy részvét mellett.

Gazdasági oktatás a népiskolákban. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium végre elhatározta, hogy a vidéki népesség fő megélhetési forrásának a mezőgazdaság fejlesztése és a reá vonatkozó ismereteknek a nép körében való terjesztésére, a gazdasági oktatást a népiskolákban is rendszeresíti. A miniszterium terve egyelőre az alföldi várme-gyék állami iskoláira terjed ki. A mint értesülünk a miniszterium szándéka az, hogy a nagyobb községek népiskoláinál gazdasági szaktanítói állást fog szervezni, a melyre tanítóképző-intézetet és földmivesiskolát végzett tanítókat fog alkalmazni, kiknek kötelessége lesz első sorban az ismétlő iskolák érettebb koru tanulóit a vidéki népesség igényeinek megfelelő gazdasági ismeretekben oktatni, mintagazdaságot kezelni, a kisczudákat gazdasági haladásukban vezetni s nekik szükség esetén tanácsot is szolgálni.

A tervezet keresztülvitele egyelőre azért nem léptethető azonnal életbe, mert ma még hiányzik a megfelelő számú kellő képzettségű tanító. A földmívelésügyi miniszterium tehát az 1895—96. évre nyolcz tanítóképző-intézetet végzett tanítónak egyenkint 400 frt ösztöndíjat fog adni, hogy valamely földmivesiskola két évi tanfolyamát elvégezvén, azután a községi iskolákban a gazdasági tanítói állást elfoglalhassák. A magunk részéről legnagyobb mértékben helyeseljük a kormány eszméjét, hogy a nép tanításába bele viszi a gazdasági oktatást, de azt már nem helyeselhetjük, hogy a tanítóképző-intézetet végzett tanítókat földmivesiskolába viszik gazdasági kiképzés végett. A földmívelésügyi miniszter az ösztöndíjat oly összegben szabta meg, hogy az bármely gazdasági intézet hallgatására elegendő. A tanítóképző-intézetet végzett tanulóknak intelligenciája elég nagy, előképzettségük pedig magában véve elegendő arra, hogy a gazdasági tanintézetet elvégezhessek. Miért kell hát a parasztgondolkodás nivójára leszállítani őket tanulásukban? ezt nem értjük. Sőt ezeknek a tanítóknak legalább oly képzettséggel kell bírniok, mint a földmivesiskolai tanítóknak, hogy hivatásuknak megfelelőhessenek; erre pedig a földmivesiskola

elvégzése nem elegendő. Ha már a kormány egy helyes intézkedést kezdeményez, teljesítse azt egészen jól, ezt annál inkább kívánhatjuk, mert semmi nehézséggel sem jár. A földmivesiskolák jelenlegi szervezetükben saját tanulóik kiképzésére sem megfelelők, nem lehet kívánni, hogy magasabb czélokra megfeleljenek, mert nem is arra valók. Hiszszük, hogy az intéző körök belátják tévedésüket és segíteni fognak azon, míg nem késő. Félembereknek a kiképzése nekik lehet legkevésbé czéljuk, mert ezzel az ügy csak kompromittáltatnék.

Az olasz bor beözönlése. Az előző évek óriás borbehozatalával szemben tavaly némi csökkenés mutatkozott, a mi remélhetővé tette azt, hogy a hazai borkereskedésben az árak némileg javulni fognak. Az olasz bor behozatalának alakulása azonban az idén is megsemmisíti ezt a reményt. Olaszországból ugyanis a közös vámterületre behozott hordóbor mennyisége az olasz hivatalos áruforgalmi statisztikai kimutatás szerint az 1896. és 1895. évek január—márczius hónapjaiban a következő volt:

	1896-ban	1895-ben
	hektoliter	
Január	95.689	24.437
Február	77.873	100.525
Márczius	79.825	54.689
Összesen :	252 887	179.651

Az idén az olasz borbehozatal tehát csökkenés helyett, mintegy 35%-kal növekedett. Ily viszonyok között a magyar szőlőbirtokosoknak törekvése a filloxerapusztított szőlők rekonstrukciójára, valóban kétes kilátással bír mindaddig, míg az olasz könnyű behozatalának lehetősége az új olasz kereskedelmi és vámszerződéssel meg nem szüntetik.

Ügetőversenyek. A Magyar Tattersall-Egylet — miként a múlt évben, úgy az idén is — június hó 4. és 7-én ügetőversenyeket rendez a lötenyésztes emelésére alakult részvénytársaságnak a külső-kerepesi uton levő versenypályáján. A versenyek ügető és távhajtási küzdelmekből fognak állani, kettes és négyes fogatokkal. A nevezések eme versenyekre igen jól ütöttek ki, van verseny, melyben tíz fogat is köteleztetett s így érdekes küzdelmekre lehet kilátás. Az ország legelső urkocsisain kívül (gr. Károlyi László és Lajos, gr. Andrássy Sándor, br. Szennyey István, Bernrieder József és János, Muslay Gyula stb.) Bécsből a híres sportsman, gr. Gyulay Adolf is küldött nevezéseket. Különösen érdekesnek ígérkeznek a *Vándordíj* (40 kilométer), melyben gr. Károlyi László br. Sennyey István két kitűnő négyesfogata közt érdekfeszítő küzdelem várható. A versenyeknél a totalisateuris működni fog; minden helyen frissítő helyekről gondoskodva van, ugyszintén katonazenéről is. A közlekedés a főváros minden részéből lövonatu kocsikon történik. Jegyek előreválthatók a titkárságnál (Vadász és Versenylap szerkesztősége, Ferencziek bazára.)

Magyarország külkereskedelmi forgalma 1896. április havában. Az országos m. kir. statisztikai hivatal által imént közzé tett kimutatások szerint Magyarország behozatala a folyó év április hónapjában 22,510 darabra és 2.896.263 métermázsára, kivitele pedig 191,257 darabra és 3.648.328 métermázsára rugott. Összehasonlítva ezen adatokat a múlt év megfelelő hónapjának adataival, úgy találjuk, hogy a darabszám szerint kimutatott áruk behozatala 2,460 darab-bal, a súly szerint kimutatott áruk behozatala pedig 179,845 métermázsával emelkedett. A kivitelnél az emelkedés csak a súly

szerint kimutatott árukra terjed ki, melyek mennyisége az idén 643,948 métermázsával nagyobb volt, mint a múlt évi áprilisban; ellenben a darabszám lényegtelenül 1062 darabbal csökkent. — A folyó év első négy hónapjában összesen 81,262 db és 11.146,022 métermázsát árut hoztunk be; kivitelünk pedig ugyanezen időszak alatt 950,777 darabot és 13.764,835 métermázsát tett. Ez adatokat a múlt év megfelelő időszakának adataival összevetve, kitűnik, hogy ugy a darabszám, mint a súly szerint kimutatott árukból nagyobb forgalmunk volt az idén, mint tavaly; legjelentékenyebb az emelkedés a súly szerint kimutatott áruk kivitelénél, hol az mintegy 2,6 millió métermázsát tesz, míg a behozatalnál az emelkedés csak 1,3 millió métermázsára tehető. A darabszám szerint kimutatott áruk szintén a kivitelnél emelkedtek erősebben, a mennyiben itt a többlet kerek 210 ezer darab, míg a behozatalnál az emelkedés egészen lényegtelen és nem tesz másfélezer darabot sem. A behozatalnál kimutatott emelkedés tulajdonképpen nagy része — mintegy 900 ezer métermázsá — a kőszénre esik: többlet hoztunk be továbbá pirszénből, fűrészelt puha faáruból, borból stb.; a kivitelnél emelkedést látunk a gabonaneműeknél általában, különösen pedig a búzánál és kukoricánál; többlet vittünk ki továbbá tojásból, dongából, fűrészelt kemény és puha faáruból, korpából stb. Az őrlés-kikészítési forgalomban a folyó évi április hó folyamán 51,406 mm. búzát hoztunk be; szemben a tavalyi 81,064 métermázsával. Az év első négy hónapjában összesen 260,677 métermázsá búzát hoztunk be; tavaly a megfelelő időszakban csak 227,096 métermázsát. Buzaliszt-kivitelünk a múlt hónapban 88,481 métermázsát, az év első négy hónapjában 314,127 métermázsát tett, míg tavaly a kivitel ugyanezen időszakok alatt 72,695, illetve 305,307 métermázsára rugott. Egyéb gabonaneműek és őrlemények az előjegyzési forgalomban csak jelentéktelen mennyiségben szerepeltek.

A petroleum-kartell. Hónapokon át tartó vajadás után tegnap Bécsben újra megkötötték a petroleum-kartell. Magyarország és Ausztria összes petroleumfinomító gyárai félretették mindazokat a szempontokat, melyek hónapokon át akadályai voltak a meg egyezésnek s összeálltak, hogy közös érdekeik javára ridegen kiaknazzák a nagy fogyasztók közönségét. A pozsonyi petroleumgyár, ez a nagyszabású új vállalat inkább heverteti telepeinek és gépeinek egy részét, csak hogy lehetővé tegye a kartell s ilyen módon a közönség ismét zsákmánya a petroleumgyáraknak. A négy hét óta némileg mérsékelt petroleumárak megszűnnek s a kartell máris felemelte 2 forinttal az árakat, úgy, hogy a petroleum métermázsája mártól kezdve 16 forint helyett 18 forint. A kartellgazdálkodás már mindennaposá vált Magyarországon. A nagytőke kezében levő nagyipar valóságos monopoliumokat léptet életbe, hol a fogyasztók, hol termelők, hol pedig mindkettő ellen, a mint éppen érdekei parancsolják. A kormány és törvényhozás még sem látja elérkezettnek az időt végre-valahára ezen üzelmeknek gátat vetni. Ausztriában a képviselőházban legalább indítvány történt a kartellek korlátozása tárgyában, nálunk szóba sem szabad hozni még magánbeszélgetésben sem, mert az osztálygyűlölet bélyegét sütik az illetőkre. Pedig az osztálygyűlöletet éppen azok szítják, a kik saját érdekeik hajhászásával a népesség százazrait megélhetését nehezítik meg kartelleikkel.

Sertéseknek Budapest-Ferencvárosra szállítása iránt. Ujabban gyakrabban fordulván elő esetek, hogy forgalmi korlátozások alatt nem álló községekből sertések szállítottak a budapest-ferencvárosi petroleumrakodóra:

a földművelésügyi miniszter nagyon szigorú mihez tartás végett figyelmezteti a közlekedési vállalatokat, hogy a sertéseknek Magyarország területéről Budapest-Ferencvárosra szállítása csakis kizárólag az alábbi feltetelek mellett van megengedve. Járványmentes községekből származó sertéseknek Budapest-Ferencvárosra való szabad szállítása egyelőre tilos s csakis a sertésvészettel fertőzött vagy ilyen községgel határos, továbbá orbánczval vagy száj- és körömfájással fertőzött és e miatt zár alatt álló községekből származó sertések szabad bevitele van megengedve. Zár alatt nem levő községekből a sertéseknek Budapest-Ferencvárosra szállítására a külön engedély megadását magának tartja fenn s a feleknek ily értelmű kérvényeire mindannyiszor táviratilag fog intézkedni. Járványmentes községekből külön engedély nélkül érkező sertések származási helyükre küldetnek vissza. A sertések kirakás után közvetlenül valamely henteshez szállítandók és megérkezésük után legkésőbb 3 nap alatt leölendők.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése a „Köztelek” részére.)

Budapest, 1896. június 2-án.

E hét folyamán is kedvező volt az időjárás. Csapadék csak mérsékelt fordult elő — bár egyes vidékekről zivatarokat is jelentettek — a hőmérséklet pedig állandóan meleg, sőt némely napokon tikkasztó volt. A vetések a jó idő által befolyásolva nagyon kielégítően fejlődnek, különösen buza, mely sokhelyütt tulbujja, éppugy gyorsan javul s mindjobban erősödik a rozs is. A repce többnyire már elvirágozott, de sokat szenvedett a fellépett rovaroktól. A vizállás kezdetben változatlan volt, később ismét emelkedő.

A külföldi piacok üzletmenetében ismét lanyhaság állott be. Ama piacokon, melyeken a múlt héten még szilárd irányzat mellett volt forgalom, jelenleg üzletlenség uralkodik és kivétel nélkül mindenütt lanyha a hangulat. Amerikában a készletek mérsékelték ugyan és a kínálat sem nevezhető nagyknak, mindazonáltal az árak folytonosan csökkentek és a múlt héthez képest 2 1/2 c. olcsóbbak. Angliában 1/2 sh. olcsóbb árak mellett alig volt üzlet és Német-ugyint Franciaországban a tulajdonosok az eladásnál nagyon előzékenyek. Németalföld, Belgium és a Svájc szintén csökkentek és a forgalom a fogyasztás legszükségesebb vételeire szorítkozik.

A mi piacunkon szintén korlátozott a forgalom, és úgy a kenyérmagvak, mint a takarmányzikkék hangulata csendes.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza iránt már e hét kezdetével mutatkozott lanyha irányzat. A malmok tekintettel a rossz liszt-eladási viszonyokra nagyobb vásárlásoktól tartózkodtak és a spekuláció, mely nem rendelkezik ugyan nagy készletek felett, utalással a vetések kitünő állására, az eladásnál engedékeny volt. A malmok így tehát könnyen gyakorolhattak árnyomást és mérsékelt napiforgalom mellett árak 10-15 krral csökkentek. A hetiforgalom alig tesz ki 70,000 q-nál többet, a kozatalok kb. 187,000 q-ra rugnak. Említésre méltó körülmény, hogy hosszabb idő óta e héten volt nagyobb forgalom idegen (szerb) búzában, melyből kb. 15,000 q 5-25-5-50 frt között 3 óra adatot el ab Budapest.

Rozs kezdetben úgy a fogyasztás, mint az export céljaira jó keresletnek örvendett 6-35 frtig kelt el. A buzaüzlet ellanyhulásával azonban e cikkekben is csendesebb lett a hangulat és a hét vége felé gyengébb minőségekért 6.—6.15 frt, jebb fajtákért 6.25 frt felül helyben es Budapest távolságában átvéve el nem érhető.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) változatlan. Jobb minőségek könnyen találhatnak elhelyezést és ezekért 4.75-4.80 frt, gyengébb áruért 4.35-5.0 frtot fizettek ab Budapest.

Zab erős hozatalok folytán van kínálva, a nélkül azonban, hogy a kereslet ennek megfelelné. Az árak így — főleg jó minőségűeknél — fokozatosan körülbelül 15-20 krral csökkentek és szin és tisztaság szerint 6.—6.25 frtot fizettek helyben.

Tengeri eladásra nem kerül a helybeli piacra és ára névlegesen 3.95-4.— frt között változik. Az érkező hajóóra határidő szállításra szolgál és a spekuláció részéről talál felvételt.

Olajmagvak: Káposztarepceben 9-9.50 frtos árak mellett alig volt üzlet, bányatirepce 8.50-9.— frton kelt el, vadrepce 4.25-5.0 frtot, gomborka 8.—8.25 frtot jegyez. Káposztarepce 1896 aug.-szeptemberre

korlátozott forgalom mellett tovább emelkedő és 10.20-25 frt után 10.25-30 frttal zárul.

Hüvelyesek: Babban e héten sem volt üzlet és árak továbbra is csak névlegesek. Jegyez trieur ap-rószemű Gyöngyösön, Félegyházán 8.25, fehér Baja, Mohács, Zomborban 7.75-8.—, barna ab Nagy-Károly 6.10, erdélyi 6.20 állomásokon átvéve. Bükköny 4.75, Muhar 5.75, Kendermag 8.50, Lenmag 9.50-9.75 frt. Budapesten. Köles üzletelen 5.20-30 frt helyben.

Napi jelentés 1896. június 2.

Készbuza ma jól volt kínálva, a malmok eleinte nagyon tartózkodók voltak és csak árendeménnyel voltak hajlandók venni, később azonban 1 2 malom vételei folytán az irány kissé megszilárdult és az árak tegnaphoz képest változatlanok lettek, a forgalom 15,000 mm.-ára tehető.

Készrosz változatlanul csendes 6.—6.17 1/2 frt ab itt és Pest paritással adatott el.

Árpa elhanyagolt, 4.40-4.75 fit ab itt adható el.

Tengeriben alig van forgalom.

Zab csendesebb.

Erőtakarmányok változatlanok.

Határidők kezdetben lanyha, külföldi jegyzésekre lanyhán indultak, később azonban fedezésökre szilárdabban lettek.

Következő kötések történtek:

	Kötetett	Zárlat
Tavaszi buza	6:58-6:64	6:63-64
Őszi buza	6:50-6:53	6:52-53
Június buza	6:59-6:64	6:63-64
Tavaszi rozs	5:59-5:64	5:63-64
Őszi rozs	5:38-5:43	5:42-43
Őszi zab	3:96-4	4:00-01
Tavaszi zab	3:99-4:06	4:05-06
Jun. tengeri	10:35	10:30-40
Repceaug.-szept.-re		

Szeszüzet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása a „Köztelek” részére.)

Szilárd kontingens jegyzések folytán a szeszárak a hét elején 1/4 frttal drágábban jegyeznek. Minthogy a pótkontingens kiosztásra nem kerül, úgy a szeszárak további emelkedése biztosan várható.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten elején 1/2 frttal drágábban lett kínálva és néhány tétel zárulva is lett 14:50 frton.

Galicziából igen szilárd árakat jeleznek. Kontingens nyersszesz 14:50-14:60 frt, kontingens finomított szesz 15:40-15:60 frtig jegyeztek tartályokba szállítva.

Morvaországból exkontingens finomított szesz változatlan, 11:25-11:50 frtig jegyeztetik.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 14.75-15 frt.

Bécsi jegyzés 15.60-15:80 frt kont. nyersszeszért. **Prágai jegyzés** 51.—51:50 frt adózott burgonyaszeszért.

A kivitel a hét elején szünetelt. Fiumébe 48 q finomított szesz érkezett Magyarországból.

Vidéki szeszgyárak közül: Árad, Lugos, Baja, Kenyérmező 1/2, a többiek 1/4 frttal drágábban jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 51:75-52:25 frt, élesztőszesz 52.—52:25 frt, nyersszesz adózva 50:50-50:75 frt, nyersszesz adózatlan 13:25-13:75 frt, denaturált szesz 18:50-18:75 frt Kontingens nyersszesz ————.

Az árak 10,000 literfokkonként hordó nélkül budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Szárazmoslék: Üzletelen, lanyha. 5:25-5:30 forint névleges jegyzés 100 kilónként zsák nélkül Budapest vasutállomáshoz szállítva.

Élelmiszkek a budapesti hetivásáron. 1896. év június 2-án. (A székessővárosi vezérigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Az **István-téri ételmi piacra** élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 750 pár hozott fel, árak a következők: páronként tyúk 160-200, csirke idei 80-120, kappan hizott ———, sovány ———, réce hizott ———, sovány ———, hizott lud 600-800, sovány 400-450, pulyka hizott 500-700, sovány 350-400 krig. A forgalom élénk.

Tisztított baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 1000 db, árak drbja jércze 80-100, csirke 40-60 kappan ———, lud hizott 300-400, felkővér 220-240, pulyka hizott 250-350, felkővér 200-250, ludmáj 1 db 20-100 krig. A forgalom élénk.

Az **ujvásártéri piacra** felhozott a szokott községekből vasp. kb. 640 db, kocsin 450 db, gyalog-árusok 180 db, helybeli arnok 900 db, összesen 2170 db baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronként következők: tyúk 120-150, csirke 55-140, idei ———, hizott kappan 260-270, sovány ———, hizott réce 250-260, sovány réce 120-160, hizott lud (liba) 400-700, sovány lud 280-300, hizott pulyka 450-500, sovány pulyka 300-310, gyöngytyúk ———, galamb pecsenyének ——— krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vasp. kb. 36000 drb, kocsin 24000 drb, gyalogárusok 70000 drb, helyb. árusok 27000 darab, összesen 94000 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2—2, 100 darab 180—190, 40 krért 20—20 drb, 1 láda 1440 drb 2350—2400, meszes tojás 1 db 100 —, 40 krért — db, 1 láda 1440 drb — krig

Zöldség. Hozatott a Ferenz-József-akpartira vasp. 350 q, hajón 250 q, kocsin 150 q, helyb. árusok kb. 400 q, össz. kb. 1150 q vegyes zöldség. A vásár élénk. Nagy. árak sárgarépa 100 cs. 120—500, 1 q 500—600, petrezselyem 100 cs. 120—500, 1 q 450—550, zeller 100 db 300—700, karalábé 100 db 200—500, vöröshagyma 100 db 40—80, 1 q 500—600, fokhagyma 100 f. 40—100, 1 q 1200—1400, fehérrépa 100 darab —, fejeskáposzta 1 q —, krajezárig, vörösrépa 100 darab 80—150 krajezárig, fejeskáposzta 100 darab —, kelkáposzta 100 db 80—150, vöröskáposzta 100 db —, fejes saláta 100 db 25—140, kötött saláta 100 db 50—140, burg. belföldi 1 q 200—250, külföldi 800—1000, fekete retek 100 db 100—150, hónapos retek 100 csomó 150—250, Ugorka s. való 100 db 1000—1800, tök 100 db 2500—6000, zöldbab 1 kg. 60—160, zöldborsó 1 kg. 14—16, zöldborsó fejlett 1 l. 100—120 krig.

Felhozott az újvásártéri piacra a szokott községekben szekéren k. 252 q, gyalog és helyb. árusok által 25 q, vasp. 100 q, összesen mintegy 437 q, vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 60—120, 1 q 180—190, fejeskáposzta 100 db —, vöröskáposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db 80—140, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 db 50—80, kötött saláta 100 db 50—60, ugorka savanyítani való 100 db —, ugorka savanyu 100 db 150—180, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, 1 zsák —, zöldborsó héjas 1 kg. 16—18, zöldborsó fejlett 1 liter 25—40 krajezárig.

A Hunyady-téri piacra felhozott kocsin 50 q, gyalogárusoktól kb. — q, helyb. árusoktól kb. 180 q, össz. 230 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 60—130, 1 q 200—240 fejeskáposzta 100 db —, vörös káposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db —, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejsaláta 100 db 40—100, kötött saláta 100 db —, ugorka sav. való 100 db —, savanyított 100 db —, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, zöldbab hüvelyes 1 zsák —, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejlett 1 liter 25—50 krig.

Gyümölcs. Hozatott a Ferenz-József-akpartira piacra vaspályán kb. 100 q, hajón kb. 20 q, kocsin — q, helyb. árusok által kb. 100 q, összesen kb. 220 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagybani árak: Fajalma 1 q —, köz. alma 1 q 1600—2800, fajkörte 1 q —, közönséges körte 1 q 900—1000, köz. dió 1 q —, szilva magvaváló 1 q —, szilva vörös 1 q —, szilva aszalt 1 q 1200—1600, cseresznye faj köz. 300—3500 cseresznye ol. 1 q 4000—5500, meggy faj 1 q —, meggy köz. 1 q —, mogyoró 1 q 1800—2600, gesztenye belföldi 1 q —, gesztenye olasz 1 q —, narancs 1 láda 450—850, citrom 1 láda 250—350, füge 1 kg. 15—16 krig

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vaspályán kb. — q, kocsin kb. — q, gyalog és helyb. árusok 20 q, összesen 20 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db —, 1 kg. —, 1 db —, közönséges alma 100 db —, 1 kg. 16—18, 1 db —, szőlő csemege 1 kg. —, szőlő köz. 1 kg. —, kr. cseresznye köz. 1 l. 20—30, cseresznye faj 1 l. 30—40 krajezárig.

A Hunyady-téri piacra felhozott a szokott községekben vaspályán — q, kocsin — q, helyb. és gyalogárusoktól kb. 12 q, összesen kb. 12 q vegyes gyümölcs, közép forgalom mellett árak a következők: fajalma 100 db —, 1 kg. —, 1 db 4—7, köz. alma 100 db —, 1 kg. —, 1 db —, kr. cseresznye, faj 1 kg. 40—50, cseresznye faj, 1 l. 25—30, cseresznye, köz. 1 kg. 20—24, cseresznye köz. 1 l. 25—30 kg

Budapesti takarmánvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1896. június 2. A székesfőv. vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekben 123 szekér réti széna, 16 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, 25 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár 8 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 1200 zsák szecska. A forgalom gyenge. Árak q-ként a következők: réti széna 220—280, muhar új 240—270, zsupszalma 220—240, alomszalma 125—150, takarmányszalma —, tengeriszár —, sarju 20—230, szalmaszecska 200—230. Összes kocsiszám 208, súly 167,200 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szürómarhavasár. Junius hó 2-án. A székes fővárosi közigazgatóság és marhavásári igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Borju- és birkavásár élénk lefolyású volt. Felhajtott: 1126 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 32 drb növendék élős borju, — drb élős bárány; — drb belföldi, — db galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, — drb öltött bárány, — db élős kecske.

Arak a következők. Élős borjuk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 24—42 frtig, kivételesen 43 frtig sulyra, növendék borju 14—28 frtig, kivételesen — frtig drbonkint, — frtig sulyra. Öltött borju: belföldi —, tiroli — frtig, galicziai — frtig, növendék borju — frtig dbonkint, bárány — frtig, bécsi — frtig sulyra Élős bárány — forintig páronkint. Öltött kecske — frtig páronkint, kivételesen — frtig.

Bécsi vágómarhavasár. 1896. június 1. (A bécsi marha- és huspenitár jelentése a „Köztelek” részére.) Összes felhajtás 5113 db. Ebből magyar 3183 db, galicziai 915 db, bukovinai 142, németországi 873 db, hizott 4143 db, legelő — db., fiatal 970 db., ökör 3829 db, bika 514 db, tehén 693 db, bivaly 77 db.

A szombati vásárra 575 dbot hajtottak fel. A többi heti szokatlan nagy felhajtás miatt igen nagy készletek vannak, ezáltal a vevők a vétellel tartózkodók és az amugy is alacsony árakat még lejjebb szorították. Reudkívül nehéz eladások mellett az árak primánál 1 frttal, a többi minőségeknél 1/2 frttal estek méterhátsáinkint. A vásárlárlakor még mindig 1000 db eladatlannal áll, ennek nagyobb része valószínűleg nem is lesz eladva.

Arak: prima magyar 31—34 1/2 (—) frt, szekunda 27—30 frt, tertia 24—26 frt. Galicziai prima 31—34 1/2 (—) frt, szekunda 27—30 frt, tertia 24—26 frt. Német prima 34—37 5/6 (—), szekunda 30—33, tertia 26—29 frt. Legelőmarha: szerb és magyar 23—28 é. s., rossz minőségű — frt é. s. Bika 22—32 1/2 frt é. s., tehén 20—30 frt é. s., bivaly 17—22 frt é. s. (Kizárólagosan élősulyra, minden % levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kitüntetett árak úgy értelmezendők, hogy egy és ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg.-jáért p. o. 40 krért, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Egyes eladások:

Magyar hizó ökrök.

Eladók:	Ár	Ar
Blau testvérek, Temesvár	34	31
Böhm V., Cs.-Rendek	31	—
Hacker L., Sopron	34	31 1/2
Hacker Miksa, Sopron	32	27
Moskovits Adolf N.-Várad	32 1/2	—
Neumann testvérek, Arad	34 1/2	30 1/2
Br. Stummer uradalma	30	29

Erdélyi hizó ökrök.

Eladók:	Ár	Ar
Urmánczi F. Toplicza	31	—

Német hizó ökrök.

Eladók:	Ár	Ar
Blau testvérek, Temesvár	37	34
Hacker Miksa, Sopron	32	—
Neumann testvérek, Arad	37	34

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy f. é. április hó 25-től az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztégvásár ezental szombaton tartassék meg. A vesztégvásárra felhajtandó állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendeltetésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzárolt megyék közül április hó 1-től kezdve további rendelkezésig csakis a következő vármegyék vannak száj- és körömfájás miatt zár alá helyezve és csakis ezen vármegyékből nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: Baranya, Liptó, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Sopron, vármegyékből és Sopron sz. kir. városból. Az itt elő nem sorolt vármegyékből az ismeretes feltételek mellett állatok szabadon szállíthatók a vesztégvásárra.

Bécsi sertésvásár. 1896. május 26-án. Be lett jelentve: 8828 drb. Felhajtás: 3879 drb fiatal sertés, 4273 drb kövér sertés, — drb ridég sertés. Összesen: 8152 drb.

Az irányzat igen lanya volt. Arak kilónként élősulyban fogyasztási adó nélkül prima 45—46 (—) kr., közepes 42—44—, könnyű 38—41 kr., fiatal sertés 34—42 kr.

Bécsi szürómarhavasár. 1896. május 28-án. Felhozott: 3898 borju, 2028 élős sertés, 1680 kizsigerelt sertés, 252 kizsigerelt juh, 874 bárány.

A borjuvásár változatlan árak mellett folyt le és csak a kizsigerelt árúknál volt némi áresökkenés észlelhető. Kizsigerelt nehéz sertések a melegtől sokat szenvednek, a jegyzések a múlt hetihez képest valamivel visszamentek. Többi árak is meglehetősen lanyhák.

Arak kggrammonkint: kizsigerelt borju 40—48 kr., prima 48—56 kr., primissima 58—62 kr., élős borju 36—42 kr., prima 44—48 kr., primissima 50—53 (—) kr., fiatal sertés 34—42 kr., kizsigerelt sertés nehéz 44—48 kr., süldő 48—56 kr., kizsigerelt juh 32—44 kr., bárány páronkint 4—12 frtig.

Az e heti juh- és szürómarhavasár június 3-án, szerdán tartatik meg.

Bécsi juhvásár. 1896. május 28-án. Felhajtás 1944 drb juh.

Az üzlet változatlanul lanya. Árak: export juh páronként 18—20 1/2, raczka —, selejtes juh 14—17.

Párisi juhvásár. 1896. június hó 1-én. Felhajtás 18825 drb juh.

Irányzat rossz.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelenül beküldött kérdésekre nem válaszol a szerkesztőség.

K. G. urnak Üllő. A tenyész- és hizottjuhok, valamint a tenyész- és hizott-szarvasmarhák kiállításán díjazott állatokat a rendező-bizottság Erdélyi fényképész (Budapest, Erzsébet-tér) által lefotografáltatta. A kivánt fénykép-gyűjteményt nála legcélszerűbben beszerezheti. Méltóztassék egyenest hozzá fordulni.

P. Gy. urnak N.-Kürü. A 1/2%-os rézgaliczoldat is használható peronoszpóra elleni permetezésre, de biztos hatása csak a bordói keveréknek van, mert a rézgaliczoldat egymagában nem tapad úgy a levelekre, hatása nem oly tartós, ezenkívül a fiatalabb hajtásokat és leveleket könnyen megtámadja.

Kiadóhivatali üzenetek.

Az Orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurel, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásáért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társ szerkesztő: Jeszenszky Pál.

Összes gazdasági gépek.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanács-csal, árak és feltételek közlésével szivesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

részvény-társulat.

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

Csimre ügyelni tessék!

Bérbeadási hirdetemény.

Méltóságos gróf Esterházy Miklós Móricz ur Csákvár-Gesztes hitbizományi uradalmához tartzó Fehérmegyében, Csákvár község határában fekvő

PUSZTA-FORNAI GAZDASÁG

összesen 1200 □ öles 10169 hold és 1140 □ hold terület, 1897 évi október hó 1-től kezdődő

12 évre bérbe adatik.

A bérleti feltételek az uradalmi főtisztségnél (Csákvár, Fehérmegye) megtekinthetők és kívánatra postán is megküldetnek.

Ajánlkozók felhivatnak, hogy az ajánlandó évi bérösszegnek 10%-át készpénzben bánatpénzül a Magyar Általános Hitelbanknál (Budapest, V., Nádor-utca 12), gróf Esterházy Miklós Móricz ur folyószámlájára lefizetvén, ajánlatukat ezen bánatpénz lefizetésére való hivatkozással, legkésőbb 1896. évi szeptember 30-ig gróf Esterházy Miklós Móricz urnak ezimezve Csákvár, (Fehérmegye) adják be. Bánatpénz nélkül adott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bérbeadó fentartja magának, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson, esetleg ha ezek egyikét sem találja megfelelőnek, valamennyit visszautasíthassa. — Azon ajánlkozóval, kinek ajánlata elfogadtatik, 1896. december hóban fog a szerződés megkötötté, az el nem fogadott ajánlatokkal beadott bánatpénzek pedig legkésőbb f. é. december 31-ig fog a jogosultaknak a Magyar Általános Hitelbanknál rendelkezésükre bocsátatni.

Csákvár, 1896. június hó.

1301

Főtisztség.

Bérlet.

A kis-tapolcsányi uradalomhoz tartozó majorságokból 1897. évi január 1-től számított 12 évre a következők fognak haszonbérbe adni:

1. A völgyben mintegy 200 méter tengerszín feletti magasságban a „Kistapolcsány” vasutállomás közvetlen közelében levő kistapolcsányi alsó és a zsitva-kenézi majorságok és pedig vagy együttesen, vagy külön-külön; az egyik 113 katasztr. hold 1408 □-ól szántókból, 1417 □-ól kertekből, 942 □-ól belsőségből; a másik 105 kat. hold szántókból, 261 □-ól legelőből, 607 □-ól belsőségből áll.

2. A dombos talajon, mintegy 200 méter tengerszín feletti magasságban, 4 kilométernyire a vasutállomástól a „Krasznai Major” nevű 311 kat. hold, 23 hold 737 □-ól legelő, 2 hold 24 □-ól bokros és 1 hold 1020 □-ól belsőség.

3. Erdőségekben, mintegy 400 méter tengerszín feletti magasságban, vasutállomástól 9 kilométernyire, „Ribnik” nevű major: 39 kat. hold 989 □-ól szántó, 688 □-ól kert, 11 hold 1045 □-ól rét, 1 hold 693 □-ól legelő, 1438 □-ól belsőség.

4. Erdőségekben, mintegy 409 méter tengerszín feletti magasságban a Kis-tapolcsánytól 11—13 kilométernyire a fenyőkosztolányi majorság 72 kat. hold 1418 □-ól szántó, 13 kat. hold 107 □-ól rét, 38 hold 487 □-ól legelő, 1173 □-ól belsőség, 1556 □-ól kert.

Ezen fekvőségekhez a közel fekvő erdőségekben erdei rétek is kibérelhetők és szena, szalma s más egyéb készletek visszatérítés mellett átvehetők.

Az őszi vetéshez a szántók és épületek egy része már f. é. július havában rendelkezésre bocsajthatók.

A lakosság tótajku, Kis-Tapolcsánytól 4 kilométernyire van a vármegye székhelye Ar-Maróth és 45 kilométernyire van a nagy-surányi cukorgyár.

A szerződési feltételek a főhercegi uradalmi intézőségél Kis-Tapolcsányban megtekinthetők; ugyanoda az egyes vagy az összes bérleményekre vonatkozó ajánlatok f. é. július 1-ig beküldendők.

Cs. és kir. szab.

vizmentes szövetygár,
legnagyobb és legrégebb az országban.
Alapított 1831.
32 kütüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST,

BÉCS,

V., Mária Valéria-utca 10. — I., Volksgartenstrasse 1.

VIZMENTES TAKARÓK (PONYVÁK),

kazalok, gépek, kocsik és vasúti kocsikra olcsóbb és legjobb elpusztíthatatlan minőségekben, továbbá

REPCZE-PONYVÁK, MAGGYÜJTŐ-PONYVÁK, TÖMLÖK.

ESÖKÖPENYEK és ÖLTÖNYÖK kautschukból és anélkül.

TÜZI- és ITATÓ-VEDREK, SÁTRAK, LINOLEUM.

ÁRJEGYZÉK és MINTÁK INGYEN és BÉRMENTVE.

„LEGGYORSABB KISZOLGÁLÁS.”

Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják, s sziveskedjen határozottan ELSINGER gyártmányt kérni. 928

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 kréért (portomentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

magy. kir. tengerhajózási részvény-társaság.

Vezérügynöksége: HOFFMANN S. és V., Budapest.

1896. június havában következő gőzösök fognak közlekedni:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1896. június
Fiume	Liverpool	Andalusian	1—10
"	Gibraltár ¹⁾ London	Zrínyi	1—10
"	Rouen	Andrássy	1—10
"	Hull, Newcastle O T	Bassano	1—10
"	Liverpool	Marathon (C. L.)	5—15
"	Bordeaux	Szent-László	5—15
"	London	Wmr, Bailey	10—20
"	Hamburg	Sparta	15—25
"	Liverpool	Lesbian	15—25
"	Dürnkirchen	"	15—25
"	Rouen	"	15—25
"	Barcelona ²⁾	Matlakovits	25
"	New-York	Bolivia (A. L.)	20—30
"	Liverpool	Tarifa (C. L.)	20—30
"	Algier ¹⁾ Glasgow	Báthori	20—30
"	London	Sultana	20—30
"	Tanger ¹⁾ Pernambuco,	"	"
"	Bahia, Rio de Janeiro,	Szent-István	30
"	Santos	"	"
"	Rotterdam, Antwerpen	Nagy-Lajos	25/VI—5/VII
"	Trieszt, Fiume	Athenian	1—10
Liverpool	"	Tibor	1—10
Bordeaux	"	Rosario	1—10
Hull, Newcastle O T	"	Mátyás király	5—15
Rouen, Dürnkirchen	"	Aleppo (C. L.)	5—15
Liverpool	Fiume, Triest	Narva	15—25
London	Triest, Fiume	Jókai	20—30
Rouen	"	Deák	20—30
Glasgow	"	Zrínyi	20—30
London	"	Kedár (C. L.)	20—30
Liverpool	Fiume, Triest	Kálmán király	20—30
Rotterdam, Antwerpen	Triest, Fiume	Zichy	25/VI—5/VII
Rio de Janeiro, Santos	"	"	"

¹⁾ Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Tanger, Gibraltár vagy Algier kikötőbe elegendő rakomány be nem jelentetett, az igazgatóság fentartja magának a jogot e kikötőket nem érinteni.

²⁾ A gőzös Barcelonán kívül még egy második spanyol, földközi tengeri kikötőt fog érinteni, esetleg Cadixot.

Atrakodási szolgálat közvetlen hajóraklevelekkel a felsorolt kiindulási kikötőkből az összes földközi és adriai kikötőbe, valamint az osztrák Lloyd levantei, kelet-indiai, kínai és japáni vonalaira.

KÖZÉPTENGERI SZOLGÁLAT.

A) Fiume—Malta—Szcília—Marseille-i vonal június 1-én „Adria”, 8-án „Tisza”, 15-én „B. Kemény”, 22-én „Szápáry”, 29-én „Buda” gőzös indul Fiuméből Marseillebe és június 3-án „Szápáry”, 10-én „Buda”, 17-én „Adria”, 24-én „Tisza” gőzös indul Marseilleből Fiuméba.

B) Tyrrheni vonal. Az elsőosztályú gyorsgőzös „Árpád” minden vasárnap délelőtt Marseilleből—Genuába, minden hétfőn este 8 órakor Genuából—Nápolyba és minden szerdán délután 4 órakor Nápolyból direkt Marseillebe indul.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel a kedvezményes rovattalban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Nős gazdasági tanintézetet keresek, a ki gazdasági tanintézetet végzett s néhány évig oly gazdaságban volt alkalmazva, hol szeszgyárat kezelte. Fizetés: 400 frt, 24 hl. rozs, 5 hl. árpa, 50 ko. kőszó, 2 holdas kert, 3 hold szántóföld, négy szobás lakás, szabad fűtés, a szükséges mellékeltelések, 4 téhen részére szabad takarmányozás az ökrökkel, 4 kocza és egy évi szaporulékai részére legelő. Az állást szeptember 1-én foglalhatja el. Czim a kiadóhivatalban. 1273

Nagyobb bér gazdaságban szakképzett **isz. nős kezelőt** szel kellő tapasztalat és gyakorlattal, ki már nagyobb gazdaságokban önállóan működött a gazdasági könyvvitelben jártas folyó évi július 1-én való belépésre, alkalmazást nyer. Bizonyítvány másolatok ajánlatokkal együtt **Blau Adolf Ilonka puztára** (posta Gyömöre) küldendők. 1279

Sváb Sándor fábrián-sebestyeni (u. p. Szent) gazdaságában egy irnoki állás azonnal betöltendő. Évi fizetés 250 frt és ellátás. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal, melyek vissza nem adtnak, **Hegedűs Iván ispán** czimen **Szentegere** küldendők. 1284

Ispán, nőtlén vagy nős, de gyermektelen, egy kisebb 600 holdas birtokra, tejjgazdasággal, június 15-re kerestetik. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal **Grünvald Sándor urhoz Budapest, Széchenyi-ér 3. sz.** címzendők. 1290

Egy nőtlén gazdasági alapos szakismerettel, valamint egy gazdasági irnok, ki legalább is két évig nagyobb gazdaságban alkalmazva volt, azonnal felvételnek **Lichtenstein Jenő** bér gazdaságában **Csabrendeken Zalavármegyében**. 1308

Ispán, nagyobb praxissal, ki a könyvelésben is jártas, s a ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen és a szláv nyelvet némileg bírja, teljes ellátás és megegyezés szerinti évi fizetés mellett azonnal felvétetik. Továbbá egy gazdasági iskolát végzett, gazdasági gyakorlónak, ki a magyar és német nyelvet, illetve valamely szláv nyelvet beszéli, teljes ellátás mellett azonnali belépésre kerestetik. Az uradalom több mint 2000 hold szántóföld, s több majorból áll, belterjesen kezeltek, mindennemű állattenyésztés üzemel. Ajánlatok **Tarisch Kajetánhoz Bars-Füss** küldendők. 1305

Állást keresők.

Szeszgyárvezető ki jelenleg is mint ilyen működik alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1268

Földmives-iskolát kitűnő sikerrel végzett, katonakötelezettségének eleget tett, gyakorlott egyén állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1288

A sárvári magy. kir. tejjgazdasági szakiskolából részint június elején, részint szeptember hó elején 15 tejjgazdasági szakegyen fog kibocsájtani, kik mint gazdasági segédítettek, illetve mint főtehenesek és tejmunkások keresnek szolgálatot. Megkeresések a szakiskola igazgatóságához intézendők: **Pta-Láncz** u. p. Felső-Káld. 1281

Földmives-iskolát végzett, 11 évi gyakorlattal, gazdaságban állást keres, 38 éves, jó családból származott. Czim kiadóhivatalban. 1287

Házvezetőnőnek, avagy német bonnénak, ki a fűhervarrás és a házi ruha kijavításához kitűnően ért, ajánlkozik egy **isz. nős**, szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 1179

Földmives iskolát végzett, de előkelő családból származó — katonakötelezettségének eleget tett, 24 éves, róm. kath. nőtlén gazdasági, elsősorú bizonyítványokkal, 3 év óta felmondatlan állásban és nagy uradalomban mirt gazd. segéd a kettős könyvvitelhez beosztva, számtiszt vagy kezelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1292

Vizsgázott gépész és **kazánkovács** a cséplési idényre állást keres. Gépjavításokat is vállal. Cime a kiadóhivatalban. 1298

Fiatl 27 éves okleveles gazda, ki már 7 év óta nagyobb uradalmakban mint tiszt működött, keres mielőbbi belépésre megfelelő állást. Elfoglal oly segédítési állomást is hol előmenetele biztosítva lesz. Szíves ajánlatok „K” jegy alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1300

Állatok.

Vételre keresek magyar gulyabeli marhát, főképen úszókat és tinókat, esetleg teheneket is, ha fiatalok és szelidek. Czim a kiadóhivatalban. 1274

A tarmamérai uradalom **Rambouillet Precocé** törzshúszatából kiváló minőségű **tenyészkosok** eladók. Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi tisztviseltőség, u. p. **Tarnaméra, vasuti-állomás Ludas** (Hevesmegye). 1283

Úrú vétel 300—400 drb. szép, egészséges és nagy fajta, tartani való. **Duna-földvár Schützler János** ispán. 1293

Olcson eladó **kisbéri Gannersbury** telivér sötét pejt kanca, 171 cm. magas, 7 éves, szép ló. Bővebbet **Schranz Adolf** kapitány, Üllöt-ut 97. H. emeleten, istálló **Órcezyut** 20. 1306

90 darab 5—6 éves valógatott szép **magy erdélyi igásörök** és 60 darab egy éves **ökrörborju** szép tiszt erdélyi faj **eladó**, részletekben is **Csontos Miklós Mező-Kooki bér gazdaságában**, u. p. Gyéres, Erdély. A gyéresi vasuti állomáson kocsik mindig kaphatók, honnan a gazdaság 10 kilométer. 1299

Egypataju sertéseket keresek vétel céljából. Lekötelnéz ki tudatnál kaphatók. Henez **Antal Bársonyos**, u. p. Mező-Eörs. 1304

Telivér Rambouillet tenyészkosok, gyönyörű példányok eladók.

Bővebbet kövesgyüri **Freystädter Jenő** lovag uradalmi intézőségénél 1291

Tót-Vázsonyban.

Vegyesek.

Élő **sövény**. **Gleditschia** (korona tövis) esemeték ezre 4 frt. — **Gleditschia** magvak, szőlőgyümölcsök árjegyzék bérmentve. Czim a kiadóhivatalban. 893

Bérlet Baranyában

1200 kat. hold fundus instruetussal Szeptemberre átadandó. Czim a kiadóhivatalban. 103/a

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-40 év kint időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csak helykamattól és törlesztéssel. Lebonnyítás 14 nap alatt.

Semmi előlege költsége. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszteri. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Czim:

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet. Budapest, Váci-kört 39. sz. Legnagyobb ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

FISCHER J.

zsák gyári raktárában **BUDAPEST**

Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák kölcsönben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák **jutányosan** kaphatók. **Repczeponyvák** darabonként 3 forinttól feljebb. 1116

Birtok

azonnal bérbeadó kedvező feltételek alatt 900 hold közel vasúthoz **Vasmegyében**, Czim a kiadóhivatalban. 1267

A magyar gazdasítetek és erdősítetek országos egyesülete ajánlja a t. ez. földbirtokos és bérlo uraknak allasközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozásu egyének számára a legelősebb díjtelekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kiváratra alapszáhlly díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: **Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.**

Bérlet kerestetik 500—800 holdig, nem messze **Budapesthez**. Czim a kiadóhivatalban. 1073/b

Eladó

egy **Sack-féle 4 sörös répakapáló-éke** 50 frtét (vételár 110 frt), egy **Clayton-féle szénagyújtó** 50 frtét (vételár 136 forint) **Griebsch Béla gazdaságában Szolgaegyházán**, Fejérm. 1289

Birtok Sopronmegyében osztoszkodás miatt azonnal **eladó**, 79 hold kitűnő szántó és rét, kis kastély és kello gazdasági épületekkel; a birtokért 2400 frt bért fizetnek, melyről bármikor meggyőződhetni. Közvetítők kizárva. Czim a kiadóhivatalban. 1303

Magy. kir. államvasutak.

67182/AIV. 96.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az étkező kocsis szolgálat Bécs-Bpest között a 107. sz. luxusvonatnál f. évi május hó 23-ától kezdve beszüntetett. E helyett ugyanezen viszonylatban a 105. sz. gyorsvonat fog a fenti naptól kezdve étkező kocsival közlekedni.

Bpest, 1896. május hó 18.

Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjaztatik.)

Ajánljuk mindenkinek, a ki Magyarország történetét dióhéjba szoritva birni óhajlja, hogy rendelje meg a **Független Újság** kiadásában megjelent

Magyarország ezredéves története

Honfoglaló őseink históriája című könyvet, írta **Alpári Lajos**, mely zamatos magyarsággal tárgyalja ezredéves multunk történetét. **A könyv 8 darab szép képpel van díszítve. Ára bérmentes küldéssel 25 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban.**

Bérlet kiadó Felső-Ráda és Alsó-Vány, Pestmegyében Ocsa, Nemedi és Bugyi községek között fekvő 3756 magyar holdat tevő birtok jutányos feltételek mellett 15 évre bérbe adó. Telekkönyvek, birtokívek, térkép és a feltételek alulirt megbízottnál mindennap 4—6 óra között betekintheők. A tulajdonos megbízásából: **Dr. Hein József ügyvéd**, Budapest, V., Dorottya-u. 6. szám. 1296

„ADATOK Magyarország gyümölcstermeléséhez.”

E teljesen gyakorlati irányu szakmunka, mely az **Országos Magyar Gazdasági Egyesület** kiadásában most jelent meg, dióhéjban ismereti az ország gyümölcstermelési és értékesítési viszonyait, kijelöli az egyes vidékeken legjobb sikerrel termelhető fajtákat s a nagyobb gyümölcstermelők czimjegyzékét nyújtja. A munka nemcsak a gazdáknek és kereskedőknek, de mindenkinek, ki gyümölcsöt vételre keres, hasznos szolgálatot teljesít.

Ára 50 kr., postaköltséggel 55 kr.

Megrendelhető az **Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél Budapest, (Köztelek) és Kilián Frigyes könyvkereskedőnél, Budapest, Váci-utca 30.** 1158

60—100 liter kitűnő tejet szállított éven át napokint. Czim a kiadóhivatalban. 1307

66929/C. II. szám.

Magyar királyi államvasutak Hirdetmény

(Dél-német-osztr. magyar vasuti kötelek).

III. pótlék életbeléptetése a kiviteles gyümölcs VI. rész 2. füzetéhez.

A fent megjelölt kötelekben 1894. évi január 1-től érvényes díjszabás VI. rész 2. füzetéhez f. évi július 1-vel a III. pótlék lép életbe, mely díjtételek érvényen kívül helyezést tartalmazza. Bpsten, 1896. május 23.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is. (Utánnny. nem díjaztatik)

A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

16141/1896. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Budapest—Kelenföld állomásán az állomási vendéglo üzletére kötött szerződés 1896. évi október hó 31-én lejárván, ezen vendéglo üzletnek ugyanezen időponttól számított 3 évre azaz 1896. évi november hó 1-étől 1899. évi október hó 31-éig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Budapest—Kelenföld állomásán levő vendéglo üzletnek bérbe vételére 16141/1896 számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt és lepecsételt és kello okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896. évi június hó 25-ének déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához posta útján tértivevény mellett nyújtandók be, bántapénz fejében pedig 150 azaz százötven o. é. forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapestben, 1896. évi június hó 24. déli 12 óráig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzelt, 14 napnál nem régiebb, utolsó napi árfolyam szerint értékelendők, de csak a névértéken alul fognak számmitatni.

A vendéglo bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi) osztályában (I. emelet 33. ajtó) vagy a budapest jobbparti és győri forgalmi főnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmében kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választhasson.

Budapest, 1896. május hó 22-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Bérszántás gőzekével.

A legújabb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekkel** talajmivelésre vállalkozik 527

WOLFFERNŐ gőzszántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

A Zalathnai kénkovand ipar r. t. Brassói kén-sav- és műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható **szuperfoszfátot, répa-, szőlő- és árpátrágyát, Thomas-salaklisztet, chilisalétromot, kén-savas ammóniákat és minden egyéb műtrágyát** szavatolt beltartalommal.

Fölvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint
a központi iroda
BUDAPEST IV., Bécsi-utca 5. szám.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 24-dik szám.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti gyapjú aukeziókra

melyek ez év folyamán két sorozatban július és szeptember hóban fognak megtartatni. Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál 4996

HELLER M. és Tsa
Budapest, Erzsébet-tér 13. szám.

Valódi

1228

Dr. KRÖCZER LÁSZLÓ-féle

szabadalmazott ruggyanta ojtószalagokat Dr. Kröczer László urtól személyesen jóváhagyott minőségben és nagyságban szállít

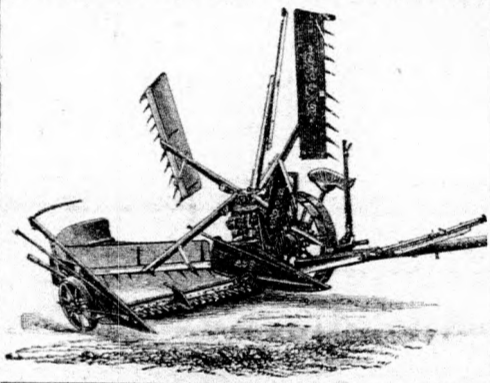
SCHMEIDLER I. N.

cs. és kir. udvari ruggyanta és celluloidneműek gyára.

✳ FÜZLET: VII/2. STIFTGASSE 19. **BÉCS.** ✳
FIÓKÜZLET: I. GRABEN 10.

Sürgönczim: GUMMISCHMEIDLER.
Egy kilogramm ára frt 10.40

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

ALBION fűkaszáló gépek,

ALBION marokrakó aratógépek,

HARRISON Mc. GREGOR & Co.
angol gépgyárából,

melyek az összes hazai versenyeken kitüntetésben részesültek, legutóbb a turkevei és szombathelyi gépversenyeken **arany éremmel** díjazták, kaphatók

GRAEPEL HUGO gépgyárosnál,
Budapest, V., Külső Váci-ut 46. szám.

Magyar királyi államvasutak.

61166/96. számhoz.

Batta megállóhely személy forgalmában fizetendő díjak.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyer, értesülés szerint Batta megállóhely Erd és Eresi állomásokkal közti forgalomban a szomszédos forgalom 1-sőt Tétény-Diósd megállóhelyvel a 2-ik, és Budafok megállóhely és Budafok állomással a 3-ik, vonalszakaszú menetdíjak fizetendők.

A távolsági forgalomban Batta megállóhelyre az Erd állomásra érvényes menetdíjak érvényesek; megjegyeztetvén hogy ezen állomás és Bpest között fenálló mérsékelt áru fűzetjegyek Batta megállóhelyre is érvényesek.

Budapest, 1896. május 21-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Gépolajat,

u. m.: valódi, tiszta oliva-olajat, elsőrendű, savtalanított repce-olajat, orosz ásvány-olajat stb.

Olasz saponáriát

tisztán vastag gyökerekből őrölve. Takaró-és szekerponyvákat.

Fertőtlenítő szereket,

u. m.: korbolsav, korbolpor, creolin, zöldgálicz stb.

carbolenumot, rézgáliczot, keserűsót

csudasót, kocsikenőt, petroleumot.

Zsákokat és ponyvákat

kátrányfestékeket, fedéllakokat,

műtrágyát.

szállít

A cséplőidényre

gépolajat, szalonnát

és a szükséges egyéb cikketeket, előjegyzésbe véve, a megrendelő tetszése szerinti időben és részletekben szállítom.

Lucernát! Lóherét! Fűmagvakat minden célra és minden egyéb gazdasági vetőmagvakat és gazdasági cikket és vetőmagot a **legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.**

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN, V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Sürgönczim: „CERES“ Budapest.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgállok.

(Utánnomás nem díjaztatik.)